БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 201 (9033)
АВГУСТЫН 27
ЧЕТВЕРГ
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Хуряалгын үедэ культурын эмхи зургаануудай үүргэ

...оон жэлэй түрүүшын зун рес...кын колхозууд, совхозуудай дээрэ баян ургаса гараад, хаа...гүй хадагдажа байна. Тэрэнээ саг соонь гээлтэ хоролтогүй хуряажа абахын, хүсэд хүрэхэ хүрэнгэ хаахын түлөө, ороо...ряа, ондоошье зүйлнүүдые гү...э худалдаха уялгаяа дүүргэхын тэмсэл эхилэнхэй.

...дөө ажахын урда табигдаад ...ын ехэ зорилгонуудые шиид...тэжээл бэлэдхэжэ, таряа ху...а байһан хүнүүдэй культурна ...тые һайнаар хангаха гээшэ ...гэгээрэлэй эмхи зургаануудай ...ын шухала үүргэ боло...культурын байшан, клуб, культ... библиотекэнүүд политическэ ...ужүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр, ...хэтэйгээр ябуулха, хүдөө ажа... продукт бүри ехээр үйлэдбэ... гэһэн ажалшадай социали...скэ уялгануудаа бэелүүлгэдэнь ...хой туһаламжа үзүүлхэ зэр...

...аса хуряажа байһан колхоз...дай сүлөөтэй сагаа таатай зо...р үнгэргэхэ арга боломжо хан... тула соёл сурталайнгаа хү...рние полевой стан, тракторна ...ца, комбайнай агрегадуудта ...үүлхэ шухала.

...өө тосхон, полевой стан, тоог ...таряа тушаажа абадаг пункт...е гоёон шэмэтлэлгэдэ куль...гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд ...тэйгээр хабаадалсаха уялга... Колхозууд, совхозуудай, райо... ажахын дэбжэлтые, КПСС-эй съездын табиһан зорилгонуу...аруулһан стенд бии болгохо, лозунг, плакат хаа хаанагүй ...э хэрэгтэй.

...лиотекын хүдэлмэрилэгшэд ...ы библиотекэ, номой витринэ ...дэхэ, амяарлан хуряалтын ...талые харуулһан плакат гар... тракторист, комбайнер болон ...рнуудта хэрэгтэй номуудые ду...жа байха үүргэтэй.

...алшадта кино, концерт ха...ха, лекци уншаха, асуудалда ...у үгэхэ үдэшэ, аман үгын жур...хэ мэтэ соёл болбосоролой ...лмэриин элдэб зүйлнүүдые хэ...хэ зорилготой агитбригадануу... хүдэлмэридэ ехэхэн анхарал ...улагдана. Бүхы хэмжээ-ябуул...дтаа нютаг нютагай материал: үдэрэй темээр бэшэгдэһэн частушка, дуу, шог найруулга, түрүүшүүлэй дүй дүршэл хэрэглэхэ шухала.

Хүдөөдэхи соёл гэгээрэлэй олонхи хүдэлмэрилэгшэд таряа хуряалга эршэмтэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэ түрүүшын үдэрһөө эдэбхитэйгээр оролсоо. Мүнөө уран һайханай 30 бригада (хамтадаа 280 хүн) хуряалгада хабаадагшадай культурна эрилтые хангана. Жэшээлхэдэ, 20 хүнһөө бүридэһэн 2 агитбригада Мухаршэбэрэй аймагта хүдэлнэ. Тэдэнэр полевой станууд, тракторна бригадануудта нэжээд дахин ошожо, зүжэг наада табиһан, кино харуулһан, лекци, элидхэл хэһэн байна. Тиимэ агитбригаданууд Кударын, Заиграйн, Сэлэнгын аймагуудта эмхидхэгдэнхэй.

Гэхэ зуура зарим аймагуудтахи соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ургаса хуряалга, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэдэ хайша хэрэгээр хандана.

Тарбагатайн аймгүйсэдкомой культурын таһаг харьяата эмхи зургаануудайнгаа хүдэлмэриие шэнэдхэн һайжаруулжа шадаагүй, тиигээд тэдэнь үбһэ, таряа хуряагшадай культурна эрилтэ хангахаар хүдэлнэгүй. Аймаг соонь соёл культурын 40 гаран эмхи зургаан бии аад, олонхи хүдэлмэрилэгшэдынь таряа хуряалгада хабааданагүй, агитбригада эмхидхэнэгүй. Тэрэшэлэн Кяхтын аймгүйсэдкомой культурын таһагайхид гоё гоё түсэб табиһан аад, үнэндөө юушье хээгүй шахуу.

Соёл гэгээрэлэй эмхи зургаанууд эдэ дутагдалнуудаа ябуул усадхан, ургаса хуряагшадай дунда ябуулдаг хүдэлмэреэ үндэһөөрнь һайжаруулха уялгатай.

Колхозууд, совхозуудай үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэл харуулһан документальна, научно-популярна, хүдөө ажахын кинофильмнүүдые полевой станууд, бригадануудта түргэ түргэнөөр абаашажа, харуулжа байха шухала.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд таряа хуряалгада, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, түүхэтэ долоон жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулхань дамжагүй.

Пагуошска эрдэмтэдэй конференцидэ

Канада, Нова Скотия, Пагуош, Синкерс Лодж.

Хүндэтэ ханинар,

...н түрэлтэндэ ехэ аюултай биологическа болон химическэ зэбсэг ... асуудал зүбшэн хэлсэхын тулада зарлагдаһан, эрдэмтэдэй кон...ренцидэ хабаадагшадые Советскэ правительствын зүгһөө, өөрһөө ...ршалха хүсэлэнтэйб. Энэ зэбсэгые хэрэглэхэ гээшэ атомна, водо...ю буу зэбсэг хэрэглэһэнһээ дутуугүй хорото муухай хойшолонгууд... гэжэ эрдэмтэдэй зүбөөр зааһые бидэнэр зүбтэйдэ тоолонобди. ...ческэ болон бактериологическа зэбсэг арадуудай буруушааһан, ...ниие сэрэгэй зорилгоор хэрэглэлгые уласхоорондын хэлсээгээр ...оной Женевскэ протоколоор хоригдоһониинь тушаан болоһон ... бэшэ байна.

...үн зониие олоорнь хюдаха бүхы түхэлэй буу зэбсэг, тэрэ тоодо ...на, химическэ болон биологическа зэбсэг хорихые Советскэ Союзай ... шууд хүсэдэгынь элитэ. Тэрээниие хэрэглэхэ гээшэ энэрхы сэдь...эй байха гол ёһондо, уласхоорондын ёһо гуримда, арадуудай һэш...бодолдо таарахагүй гэжэ тоолонобди.

...дерна, химическэ, биологическа болон хүн зониие олоорнь хюда...бусад түхэлэй зэбсэг хэрэглэмээр дайнда бэлэдхэлдэ эсэргүү тэмсэ...эрэгтэ Таанар, нэрэ хүндэтэй эрдэмтэд, эрхим туһа хүргэхэ арга... байнат.

...һайн һайхан ажал-ябуулгадаа амжалта туйлахыень конференцидэ ...адагшадта хүсэнэб.

Н. ХРУЩЕВ,
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ.

1959 оной августын 24.

...ская дунда һургуулинуудта медхүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ болзор хубилгагдаба

...жабайдалтай һургуулиин хол...бариса бэхижүүлхэ, СССР-тэ ...ай гэгээрэлые саашадань хүг...хэ тухай Хуулиие бэелүүлгэтэй ...лдуулан, тусхай дунда һургуу...уудта медицинскэ хүдэлмэрилэг...ые бэлэдхэхэ шэнэ болзор тог...гдоо.

...үсэд бэшэ дунда һургуули дүүр...һээ дунда эрдэмтэй меди...скэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ болзор 1959—1960 онуудай һуралсалай жэлһээ эхилэн, 4 жэлээр тогтоохо гэжэ шиидхэгдээ. Дунда һургуули дүүргэгшэд 2 жэл 6 һарын турша соо һураха байна.

Медицинскэ болон фармацевтическэ дунда һургуулинуудай хоёрдохи, гурбадахи курснуудта һурагшад мүнөөнэй һуралсалай түсэб, программын ёһоор курснуудаа дүүргэжэ гараха.

(ТАСС).

Гвинейн Республикын правительственна делегаци түрэл орондоо бусахаяа Москваһаа мордобо

Советскэ Союзда айлшаар ерээд байһан Гвинейн Республикын правительственна делегаци түрэл орондоо бусахаяа Москваһаа августын 25-да мордоо. Гвинейн национальна суглаанай түрүүлэгшэ, демократическа партиин политбюрогой гэшүүн, политическэ секретарь Сайфулай Диалло (делегациие толгойлогшо), ниитын хүдэлмэриин министр Исмаил Туре, правительствын генеральна секретарь Жан Фараге Тункара гэгшэдһээ делегаци бүридэнэ.

Гвинейн арадай түлөөлэгшэд СССР-тэ 10 хоногто айлшалаа. Тэдэнэр энэ үе соогоо Москваһаа гадна, Бакуда, Крымэй урда эрьедэ, Киевтэ, Ленинградта хүрэһэн байна. Айлшад совет оронoй экономико болон культуратай танилсаа, совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй, колхозниг уудтай, интеллигенциин түлөөлэгшэдтэй уулзаа.

Парламентнууд хоорондын союзай СССР-тэхи парламентска бүлэгэй түрүүлэгшэ О. В. Куусинен Гвинейһээ ерэһэн айлшадта хандажа, Внуковска аэродром дээрэ үгэ хэлээ. Гвинейн правительственна делегациие толгойлогшо Сайфулай Диалло харюугай үгэ хэлэһэн байна.

(ТАСС).

Украинын промышленность найма һарынгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргээ

КИЕВ, августын 25. (ТАСС). Украинын ССР-эй промышленность продукци үйлэдбэрилэн гаргаха найма һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид—августын 23-да, олонхи гол шухала зүйлнүүдэй талаар—августын 25-да дүүргэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада промышленна продукци үйлэдбэрилэн гаргалга 12 процентээр ехэ болоо.

Найма һарын түсэб болзорһоонь урид дүүргэгдээ

РЯЗАНЬ, августын 25. (ТАСС). Рязанска совнархозой промышленна коллективүүд продукци гаргаха, олонхи зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ талаар найма һарынгаа даалгабариие болзорһоонь урид—августын 24-дэ дүүргэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй ПЛЕНУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ ТАРЯА ХУРЯАЛГА ДЭЭРЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛЭЕ!

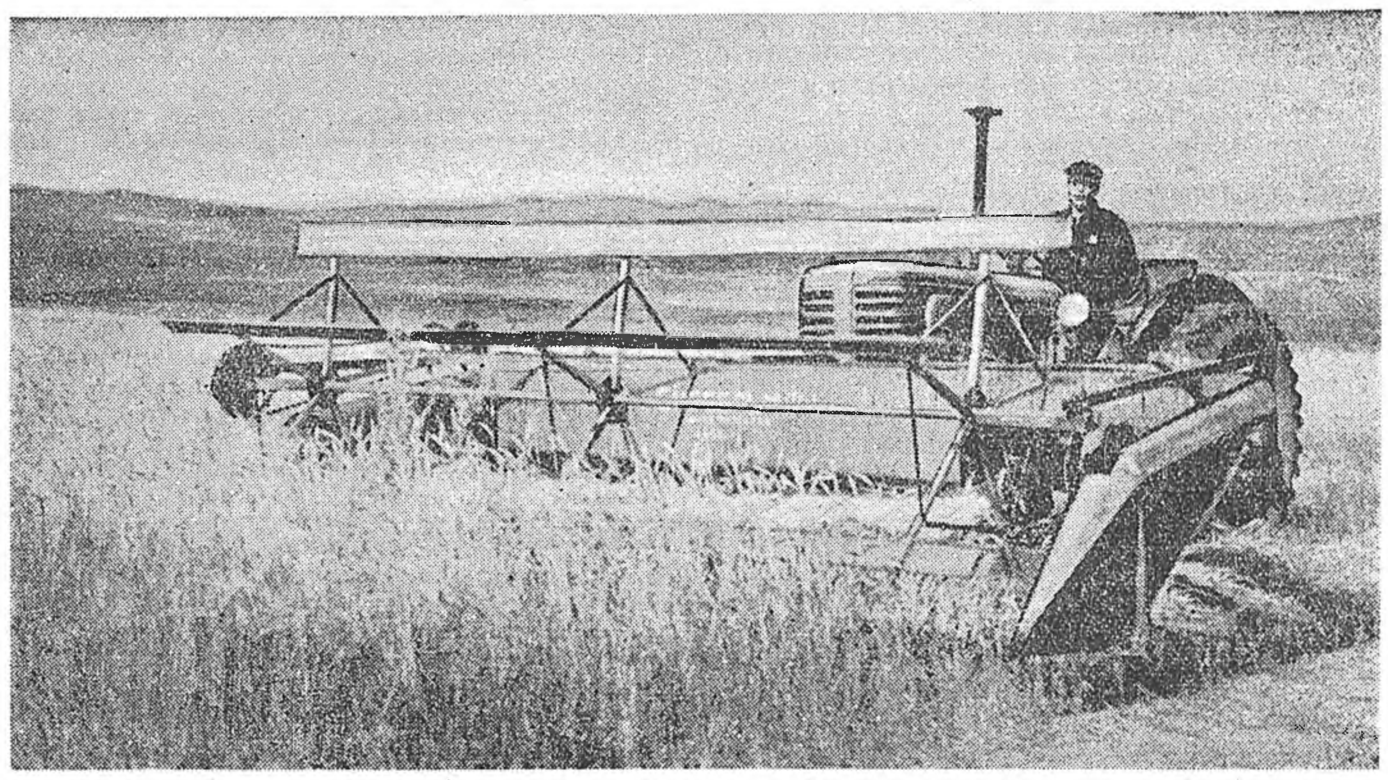

Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхоз таряа хуряалга эдэбхитэйгээр эхилбэ. **Зураг дээрэ:** тракторист Петр Гармаев Гунжан нютагта таряа амяарлан хадажа ябана.
А. Мантаевай фото.

200 центнер таряан тушаагдаа

Таряа хуряалгые богони болзорто, һайн шанартайгаар үнгэргэхын тула Ториин аймагай «Заветы Ильича» колхозой механизаторнууд үсэд шангаар ажаллажа байнхай. Һүүлэй мэдээгээр энэ колхоз 700 гектар орооһо таряа амяарлан хадаад, тэрэнэйнгээ 50 гектарые суглуулан сохёо.

Таряа хадалгада лафетнэ жаткын машинист Сергей Бадмаев хамта хүдэлдэг тракторист Сурэн Урбанеевтаяа үдэртөө 25—30 гектар хадана. Тэрэшэлэн лафетнэ жаткын машинист Георгий Цыденов суг хүдэлдэг тракторист Дмитрий Колодинтой үдэр бүри даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэ механизаторнууд Борьёогой совхозой машинистнууд, комбайнернууд, трактористнуудай уряае халуунаар дэмжэжэ, үдэр бүри 2—2,5 нормо дүүргэхын түлөө оролдожо байна.

Таряае суглуулан сохихо хүдэлмэридэ комбайнернууд Гомбожап Галсанов, Шагдар Гармаев эршэмтэйгээр ажаллана. Амяарлан хуряалга хэрэглэһэнэй ашаар һайн шанартай орооһо таряан абтана. Эдэ комбайнернуудай хуряаһан газарай гектар бүриһөө 12—13 центнер шэниисэ дунда зэргээр абтана.

Түрүүшынгээ таряае августын 24-дэ гүрэндэ тушаажа эхилээ. Колхозой шофер Петр Кузнецов Ториин бэлэдхэлэй пунктда 115 центнер һайн шанартай шэниисэ тушаагаа. Үглөөдэрынь мүн лэ 100 гаран центнер таряан тушаагдаа.

КПСС-эй ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленумые ажалай амжалтаар угтахын тула энэ колхозой гэшүүд байгша ондо гүрэндөө 8 мянга гаран центнер таряа худалдаха гэжэ шиидээ.

И. Модоров.

Үдэртөө 28 гектар хадана

БАРГАЖАН. (Телефоноор абтаба). Сталинай нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд орооһото ургамалнуудаа 7—8 үдэрэй туршада хадажа дүүргэхэ зорилго табинхай.

Бороо хурын ходо орожо байгаашье хада хуряалга эмхитэйгээр ябуулагдажа байна. Халаанайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэхын түлөө механизаторнууд оролдоно.

Лафетнэ жаткын машинист Д. Хандуев (трактористнь нүхэр Шагжиев) үдэртөө 15 гектар хадаха даабаритай аад, ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ 28 гектарта хүргэнэ.

Д. Гыргенов.

Хара таряа, шэниисэеэ хадажа дүүргэбэ

КУДАРА-СОМОН. (Телефоноор абтаба). **Ехэ Кударын Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Мансуровский) августын 26-да эртынгээ орооһо таряае хадажа дүүргэбэ. Тиигэжэ хүдэлмэриин 6 үдэрэй туршада 8 агрегадаар 1350 гектар хадаа.**

Тэрэшэлэн «Путь к коммунизму» колхозой механизаторнууд ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Суута комбайнер Иннокентий Николаевич Жарников 4 агрегадһаа бүридэһэн бүлэг жаткануудаараа 5 үдэртэ 950 гектар таряа хадаад байна. Өөрөө 6 үдэртэ 200 гектар хадаха уялга абаһан аад, мүнөө 4 үдэрэй туршада 205 гектар хадаад байнхай. Августын 23-най үдэр Иннокентий Николаевич 61 гектар таряа хадаа. Мүн энэ колхозой эрхим комбайнер Иван Николаевич Жарников тааруулагдаһан «С-6» комбайнаар 6 үдэрэй туршада 270 гектар таряа хадаа гэхэ гү, али үдэр бүридэ 55 гектар хадаба.

Л. МАКАРОВА.

Ажалынь урагшаа ябанагүй

«Дружба» колхоз (Кудара) энэ жэл 2500 гектарта орооһо таряа тариһан юм. Ургасаншье угаа һайн.

Гэбэшье таряа хуряалгада үнинэй һайса бэлдээгүй, ажалай эмхидхэлэй һула дээрэһээ хүдэлмэри урагшаа ябанагүй. Хамтадаа 70-аад гектар хадагдаа.

Жэшээлбэл, дүрбэдэхи комплексно бригадада (бригадирнь Ж. Банеев) энэ һарын 20-һоо хойшо 2 лафетнэ жатка хүдэлөөгүй байһаар.

— Хэды болотор хүлеэгдэхэ гээшэб? Хуряалгада ябахаар хараалагдаһан нэгэ «ДТ-54» маркын трактор МТМ-дэ заһагдажа байна ха. Бэшэ тракторшье байхагүй, — гэжэ тус бригадынхид урмаа хухарангяар хөөрэлдэнэ.

Таряа хуряалгада ябаһан механизаторнууд бүтээсэ багатайгаар ажаллана. Амяарлан хуряахаар тааруулагдаһан «С-6» комбайнда ажалладаг нүхэр Цыбиков Хужартада зарим үдэртэ арай гэжэ 6 гектар хадана. Навесной жатка (машинистнь нүхэр Лыгденов) мүн газар хорооногүй. Заримдаа бүхэли үдэр тэрэ юумэ хэнэгүй.

5-дахи бригадада (бригадирнь нүхэр А. Цыбиков) жатка, комбайнууд шухала шалтагаангүйгөөр зогсоогдошоно. Августын 21-дэ тэндэхи хоёр лафетнэ жатка юундэшьеб таряа хадаагүй. Амяарлан хуряахаар түхеэрэгдэһэн хоёр комбайн, нэгэ навесной жатка бригадын Сармиг гэжэ газарта ажалгүй зогсоогдошонхой. Тэндэ эдеэ шанаха хүн, уһаншье гэжэ байхагүй. Тиихэдэ Дунгы нютагта ажалладаг бригаданууд иимэрхүү байдалтай.

Ургаса хуряахада бэрхэшээлтэй энэ үедэ «Дружба» колхозой правлени, илангаяа түрүүлэгшын орлогшо, тараан ажал харюусалгадаа абаһан нүхэр Бурдуковский хүдэлмэреэ эрид һайжаруулха гэжэ оролдоногүй.

Д. Болхоев, манай корр.

БЭЛЭДХЭЛ МУУТАЙГААР УГТАБА

Мухаршэбэрэй колхозууд, «Эрдэм» совхоз таряа хуряалгадаа жэгдэрэн орожо байнхай. Хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд лафетнэ жаткануудай зарим агрегадууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Жэшээнь, «Забайкалец» колхозой лафетнэ жаткын машинистнууд Влас Калашников, Изот Ананин гэгшэд магтаалтайгаар ажаллажа байнхай. Эдэнэр полиин нэгэ заха руу хадалга хэжэ байгаад, үдэртөө 20—20 гектар шэниисэ хадаһан байха юм.

Гэбэшье аймагай зарим колхозууд хуряалгын хүдэлмэриие бэлэдхэл муутайгаар угтаба. Сталинай нэрэмжэтэ артель хамта 4500 гектар таряа хуряаха түсэбтэй. Тэрэнэй 3700 гараниинь амяарлан хуряагдахаар хараалагдана. Тиигэбэшье мүнөө үедэ тус колхоз хуряалгынгаа хүдэлмэриие аали нобшоор ябуулжа байнхай. Артелиин зарим бригадануудта амяарлан хуряалга саг соогоо эмхидхэгдэнэгүй. Колхозой хоёрдохи бригадада нэгэшье лафетнэ жатка хүдэлгэгдөөдүй байһаар. Полевой станай хажууда байһан «С-6» маркын комбайн амяарлан хуряалгада түхеэрэгдэһэн аад, мүнөө болотор байраһаа хүдэлгэгдэнэгүй. Мүн 9-дэхи номерой комбайн (комбайнерынь нүхэр Маковеев) ажалланагүй.

—Таряа хуряалгадаа хэзээ гарахаар түхеэржэ байнабта — гэжэ комбайнер нүхэр Маковеевһээ асуухада:

—Мэдэнэгүйб. Комбайнаа бэлдэжэ бай, энэшни сэхэ хадалгада ябаха юм гэжэ бригадирнай захиралта үгэһэн юм. Теэд мүнөө болоходо хедерыень абажа лафетнэ жаткада табихаар бэлдэжэ байнаб, —гэжэ тэрэ харюусаба.

Бригадын агроном нүхэр Лютаева хэлэхэдээ:—Энэ жэл бүхы таряагаа комбайнаар сэхэ хадахабди,—гэнэ. Амяарлан хуряалга үргэнөөр ябуулжа, таряагаа һайн шанартайгаар хуряахын орондо эндэхи хүтэлбэрилэгшэд миил хооһон хөөрэлдөөгөөр үнэтэ сагаа үнгэргэжэ байна ха.

Тус колхоз хуряалгынгаа техникэ, зэбсэгүүдые заһабарилжа хүсэд бэлэн болгоогүй байһаар. Колхозой мастерскойн харша соо хоёр комбайн миин байна. «С-6» маркын нэгэ комбайн 4-дэхи бригадада ажаллахаар түхеэрэгдэһэн аад, комбайнерай үгы дээрэһээ миил байжа байһаар. Энэ комбайн тракторист Георгий Бурковта һаяхан даалгагдаһан аад, тэрэнь мүнөө болотор эзэгүй зандаа хэбтэнэ. Мастерскойн харша соо байһан Леонид Максимовай «С-4» маркын комбайнай мотор буруугаар заһабарилагдажа табигдаһан дээрэһээ дахин абтажа заһабарилагдаха болоод байна.

Гадна колхозой тоогууд таряа сэбэрлэлгэ, хатаалгада бэлэн бологогдоодүй. Жэшээлхэдэ, дүрбэдэхи бригадын тоог дээрэ таряа сэбэрлэхэ, хатааха машинанууд хүдэлгэгдэхэ газартаа тодхогдоодүй, мүн амбаарнуудынь сэбэрлэгдээдүй, сагаадагдаадүй байһаар, механизаторнуудай байха байрын гэр түхеэрэгдээдүй. Мүн 2-дохи бригадын полевой стан дээрэ механизаторнуудай байха гэр сагаадагдаадүй. Тэрэ гэртэнь хабарай тарилгын үедэ бэшэгдэһэн уряа лозунгнууд үлгөөтэй байһаар. Колхозой партийна организаци (секретарь нүхэр Варфоломеев) механизаторнуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхые оролдоногүй.

«Коммунизм» колхоз баһал иимэрхүү байдалтай. Эндэ 3100 гаран гектар орооһо таряан хуряагдаха юм. Колхозой поли дээрэ 12 комбайн, 9 лафетнэ жатка хүдэлгэгдэхэ ёһотой һэн. Теэд мүнөө амяарлан хуряалгын эхилээд байхада лафетнэ жаткануудынь булта ажалланагүй, комбайнуудынь хүсэд бэлэн болоодүй. Тиихэдэ эндэхи «С-4» комбайн жолоодохо хүнэй үгы дээрэһээ заһабарилагдаагүй байна. Тарянайнь тоогууд, механизаторнуудайнь байра бэлдэгдээгүй.

Мүнөө үедэ аймагай олохон колхозууд таряа хуряалгын хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулжа байна. Энэ шухала хүдэлмэриин дутагдалнуудые дары сагтань усадхахын түлөө партиин айком, аймгүйсэдком дары хэмжээ абаха ёһотой.

Т. Гармаев, манай корр.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудай выставкын главна комитедтэ

СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудай выставкэдэ хабаадагшад тухай, тэдэниие шагнаха тухай гурим выставкын главна комитет баталба.

Промышленностиин, харгы замай предприятинууд, колхоз, совхоз, ой модоной ажахы, РТС, барилгын, проектнэ, конструкторска организацинууд, научно-шэнжэлэлгын институдууд, һуралсалай газарнууд, соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд, хүдэлмэришэд, колхознигууд, ухаалан зохёогшод, уралан нарижуулагшад, шэнэ юумэ үүсхэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, инженерно-техническэ, научна хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон бусад выставкэдэ хабаадалсажа, өөһэдынгөө туйлалтануудые, ажал хүдэлмэрэе, түрүү дүй дүршэлөө харуулжа болохо байна гэжэ тус гурим соо хэлэгдэнэ.

Выставкэдэ хабаадагшадые урмашуулхын тула жэл бүри олгогдохо шангууд тогтоогдоо. Шухала амжалтануудые туйлаһан предприяти, ажахы, эмхи зургаанууд Хүндэлэлэй грамотаар, нэгэдэхи, хоёрдохи, гурбадахи шатын дипломуудаар шагнагдаха юм. Тиихэдэ нэгэдэхи шатын дипломоор шагнагдаад, удаадахи жэлнүүдтэ бүри үндэр амжалта туйлаһан предприяти, ажахынууд, эмхи зургаанууд Хүндэлэлэй дипломоор шагнагдаха болоно.

Дипломуудаар тэмдэглэгдэһэн промышленностиин, харгы замай предприятинуудай, хүдөө ажахын, барилгын хүдэлмэрилэгшэд болон бусад хүнүүд ехэ, бага алтан медальнуудаар, ехэ, бага мүнгэн медальнуудаар, бронзово медальнуудаар шагнагдажа, тэрээнтэйгээ хамта үнэтэ шангуудые абаха байна.

Шагнал олгуулха тухай дурадхалнууд республикануудай Министрнүүдэй Советтэй, совнархоз, министерство, зургаануудтай зүбшэһэнэй һүүлээр выставкын главна комитедэй секцинүүдээр харагдаха байна. Һүүлээрнь выставкын главна комитет шагнаха тухай шиидхэбэри абаха юм.

(ТАСС).

8 һарын түсэб болзорһоонь урид дүүргэгдэбэ

Ростов-на-Дону. (ТАСС). Ростовско экономическа районой промышленность валовой продукци болон шухала зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ 8 һарынгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Түсэбһөө гадуур ехэхэн хэмжээнэй булад, прокат, нүүрһэн, олон самоходно комбайнууд, элдэб станогууд, химиин, хүнгэн болон эдеэ хоолой промышленностиин зүйлнүүд гаргагдаба.

Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, валовой продукци гаргалга 20 процентээр дээшэлээ.

Партийна ажабайдал

Таряа хуряалгын үедэ ойлгууламжын хүдэлмэри тодорхойгоор, удха түгэлдэрөөр ябуулая

Манай республикын ажалшад долоон жэлэй эхин болохо 1959 онойнгоо социалистическэ уялгые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Хүдөө ажахын түсэбүүдэй дүүргэлтэ энэ жэлэй таряа хуряалгые багахан саг соо, гээлтэ хоролтогүй, эмхитэй һайнаар үнгэргэһэнһөө дулдыдагдахань элитэ. Тиимэһээ таряа хуряалга дээрэ ажалладаг хүнүүдэй дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэ колхозууд, совхозуудай партийна эхин организацинууд, партиин айкомууд онсо анхарал хандуулха уялгатай.

Энэ талаарнь абажа үзэбэл, КПСС-эй Бичурын айком, колхозууд болон совхозой партийна эхин организацинууд полевой станууд дээгүүр улаан булан, агитпунктнуудые эмхидхээд, ехэ хүдэлмэри хэжэ байнхай.

Эндэхи Свердловэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организаци (секретарь нүхэр Казарбин) нёдондо жэл таряа хуряагшадай дунда политическэ хүдэлмэри шадамараар ябуулдаг байһан юм. Лекци, элидхэл, хөөрэлдөөнүүд ходо болодог байба. Залуушуулай наадазугаа, аман үгын журнал, асуудал болон харюугай үдэшэ саг үргэлжэ үнгэргэгдэжэ, недели бүри 3 дахин кино, заримдаа уран һайханай бүлгэмэй концерт табигдажа, ажалшадые ехээр һонирхуулдаг, урмашуулдаг байгаа. Полевой стандань библиотекэ, радиоприемник, хүгжэмэй инструментнүүд, стол дээрэ наададаг элдэб хэрэгсэлнүүд элбэг байдаг һэн.

Тэрэшэлэн Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой партийна эхин организаци үнгэрөөшэ жэлэй таряа хуряалгын үедэ социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые үдэр бүри гаргажа, тэрэнээ хэрэглэн, «Сахилгаан» газетэ, бусад харуулан ойлгуулха агитаци эмхидхэдэг байһан юм.

Мүн Зэдын аймагай Борьёогой хониной совхозойхид ургаса хуряалгаяа эмхитэйгээр эхилжэ, мүнөө мянга гаран гектар таряа хадаад байна. Совхозой түрүү механизатор, лафетнэ жаткын машинист нүхэр Александр Метелкин 10 хоногой туршада 450 гектар сабшаха гэһэн аад, үдэрэй 35—40 гектар сабшажа, абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Эндэхи ондоошье механизаторнууд үдэрэйнгөө нормо баһал үлүүлэн дүүргэжэ байнад.

Совхозой партком таряа хуряалга дээрэ ажалладаг хүнүүдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулха зорилгоор полевой стан бүхэндэ бэлэдхэлтэй, бэрхэ агитаторнуудые томилонхой.

Кударын аймагай «Путь Октября» колхоздо таряагаа амяарлан хуряаха, комбайнуудай агрегадуудые нэгэ газар, бүлэг бүлэгөөрнь хүдэлгэхэ асуудалаар техническэ конференци зарлагдаад, Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Мансуровский элидхэл хээ. Конференцидэ хабаадагшад ороной түрүү механизаторнуудай дүй дүршэл хэрэглэн, таряагаа амяарлан хуряаха гэжэ шиидэһэн байна. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгөөр түрүү агрегадууд, механизаторнуудта «Эрхим агрегат», «Эрхим механизатор» гэһэн нэрэ зэргэ олгохо гэжэ һанамжалаа.

Эндэхи таряа хуряагшадай дунда харуулан ойлгуулха агитаци үргэнөөр эмхидхэгдэжэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл, ажал хүдэлмэриин харуулагдахаһаа гадна, дутуу дунданнуудые «Метла», «Халаахай» гэжэ шог хуудаһаар дамжуулан шүүмжэлнэ.

Республикын олонхи аймагуудта таряа хуряалга мүнөө түлэг дундаа ябажа байна. Партийна эхин организацинууд политическэ хүдэлмэреэ шадамараар эмхидхэжэ, агрегат бүхэниие һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгүүлхэ, таряа хуряалгаяа жэшээтэ һайнаар эмхидхэхэ уялгатай.

Тиимын тула ургаса хуряалгын гол һалбаринуудта политическэ һайн бэлэдхэлтэй, шадамар бэрхэ агитаторнуудые томилжо, политическэ хүдэлмэриин элдэб формо: түрүүшүүлые урмашуулха, социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдээр тусхай бюллетень гаргаха, агитаторнуудай хөөрэлдөө эмхидхэхэ, газетэ, радио гэхэ мэтые үргэнөөр хэрэглэхэ ёһотой. Политическэ-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа КПСС-эй XXI съездын, партиин Центральна Комитедэй июниин Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, Советскэ Союзай бүхы ажалшадта хандаһан ЦК-гэй июниин Пленумэй хандалга бэшэгые арад зондо һайнаар ойлгуулха шухала.

Партийна организацинууд таряа хуряалгын үеэр полевой стануудта харуулан ойлгуулха агитаци дэлгэрэнгыгээр эмхидхэхэ зэргэтэй. Бригада, комбайнай агрегат бүхэнэй дүүргэхэ тодорхой зорилгые лозунг, плакадууд дээрэ уран һайханаар бэшэжэ, эли газарта үлгэхэ, социалистическэ мүрысөөнэй ябасые ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаһан», дүнгүүдэй самбарта бэшэжэ, олониитэдэ дуулгадаг байха хэрэгтэй.

Аймагай колхозууд, совхозуудай олон тиражтай газетэнүүдээр дамжуулан социалистическэ мүрысөөнэй ябаса, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр харуулхаһаа гадна, таряа хуряалга, тушаалгын хүдэлмэридэ ушарһан дутуу дунданнуудые элирүүлэн шүүмжэлжэ, дары усадхаха хэрэгтэ олониитые элсүүлхэ шухала.

Энэ зорилгоор комплексно бригада бүхэндэ хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй пост, «Хүнгэн кавалери» бии болгохо, таряа хуряалгын гол һалбаринуудтахи, илангаяа таряанай гээлтэ хоролтотой тэмсэхэ, машина, зэбсэгүүдые зүбөөр хэрэглэхэ хэрэгтэхи дутуу дунданнуудые элирүүлэн мэдээсэжэ байхые эригдэнэ.

Энэ жэлэй таряа хуряалгын хүдэлмэридэ туһалхаяа промышленна предприятинуудай, гүрэнэй эмхи зургаануудай хэдэн мянган хүдэлмэришэд, алба хаагшад колхозууд, совхозуудта гаранхай.

Мүн хүдөө нютагай партийна организацинуудта туһаламжа үзүүлхын тула аймаг бүхэндэ бүлэг пропагандистнууд, политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй лекторнууд эльгээгдээ. Таряа хуряагшадай культурна эрилтые хангаха зорилгоор ПВЗ-гэй Культурын ордоной, мяханай комбинадай клубай, Серовой нэрэмжэтэ Культурын байшангай, бусад предприятинуудай культурна эмхи зургаануудай уран һайханай бүлгэмэй коллективууд хүдөө нютаг эльгээгдэһэн байна. Театрнуудай, филармониин бригаданууд хүдөө гаранхай.

Серовой нэрэмжэтэ Культурын байшангай «Привет» гэдэг ансамбль (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Колиспи) республикын хэдэн аймагуудта ябажа, тэжээл бэлэдхэгшэдтэ олон концерт харуулаа. Ансамблиинхид үдэртөө колхознигуудтай хамта үбһэ хуряалсаад, үдэшэлэндөө концерт табидаг байна.

Республикын аймагуудта эмхидхэгдэһэн 55 тусхай нүүдэл кино таряа хуряалга, тушаалгын үеэр полевой станууд, бэлэдхэлэй пунктнууд дээгүүр уран һайханай, хүдөө ажахын, документальна кино 1400 дахин харуулха юм.

Мүн энэ үедэ худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой эмхи зургаанууд ажал хүдэлмэреэ эрид һайжаруулха ёһотой. Республикын, аймагуудай худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд бэлэдхэлэй пункт дээгүүр хэдэн шэнэ столово, ларегуудые нээхэнь. Тэрэшэлэн ургаса хуряалгада хабаадагшадые шухала зүйлнүүдээр хангахын тула нүүдэл наймаа хэлэг автолавканууд олошоруулагдаха, наймаашангүй 90 гаран ларегууд нэмэжэ нээгдэхэ юм.

Энэ жэлэй таряа хуряалгые саг болзортонь, урилтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэжэ, долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ абаһан социалистическэ уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэе.

К. Маслов,
КПСС-эй обкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша.

Һонирхолтой лекци

Һаяхан Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой үйлэдбэри-түсэблэлгын таһагай хүдэлмэрилэгшэд «Ленин хүгжэм тухай» гэһэн һонирхолтой лекци шагнаба. Энээниие Бурядай АССР-эй габьяата артист Н. И. Маторин уншаа. В. И. Ленинэй дурладаг байһан аялгануудые скрипкэ дээрэ наадажа, харагшадые һонирхуулба. Хүгжэмэй культурые В. И. Ленинэй ехээр сэгнэдэг байһые, «хүгжэм гээшэ ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлгын таһаршагүй хубинь болоно» гэһыень тайлбарилаа. Иимэ лекци бусадшье эмхи зургаануудта уншажа байбал, ехэ һонин һэн гэжэ шагнагшад мэдүүлбэ.

Ч. Ринчинов.

Заводой эрхим токарь

Григорий Липасов сэрэгэй албанһаа ерэһэнэй һүүлээр Улан-Удын Ленинэй орденто ПВЗ-гэй паровозо-механическа цехтэ ажаллажа эхилээ бэлэй. Түрүүшээр гурбадахи разрядай токарёор хүдэлһэн байна. Ойлгогдоогүй юумые нүхэдһөөнь һуража абадаг, заалгадаг һэн. Мүнөө Григорий Федорович табадахи разрядтай болонхой.

Нүхэр Липасов өөрынгөө станогые сэбэрээр байлгадаг, саг соонь заһабарилдаг. Мүнөө энэ токарь үдэр бүриингөө даабариие 270 процент хүрэтэр һайн шанартайгаар дүүргэнэ. Тиигэжэ нүхэр Липасов үндэр бүтээсэтэ ажалаараа суурхажа, үетэн нүхэдтөө ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Г. Ф. Липасов сүүлөөтэй сагтаа уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана, даажа байһан станогуудаа һайжаруулна, тэдэнэйнгээ бүтээсые дээшэлүүлнэ.

Д. Дармаев.

Долоон жэлэй шэнэ барилганууд

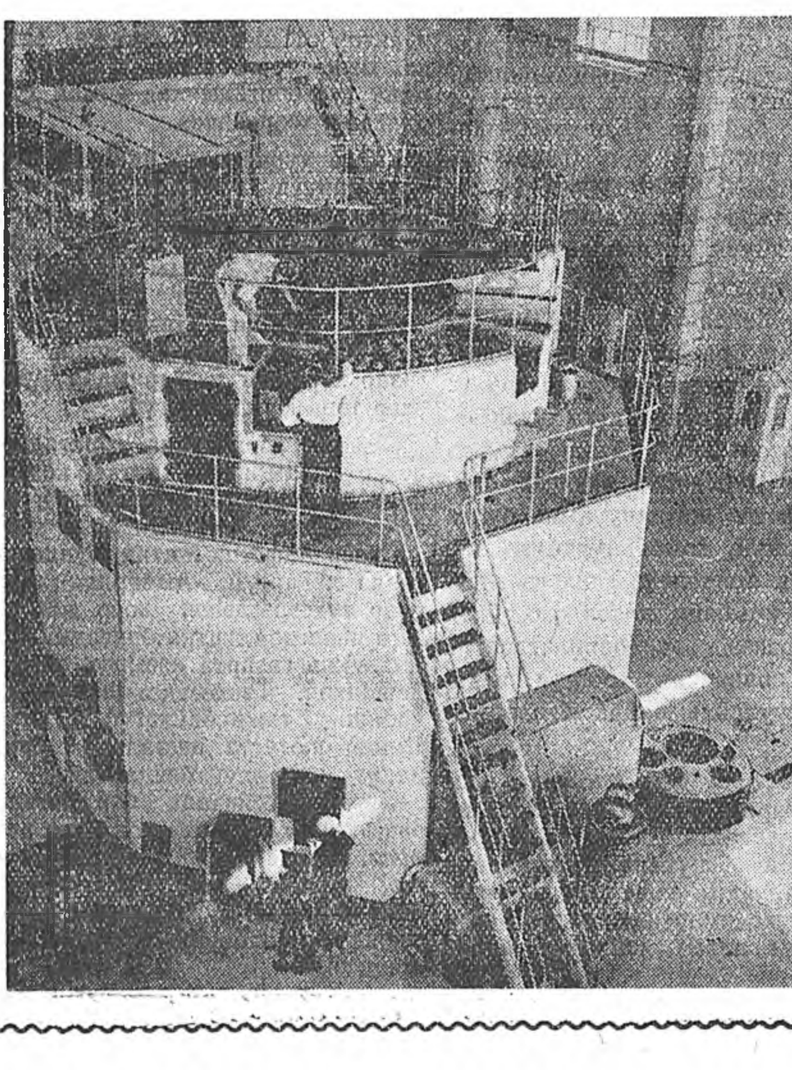

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): 1. Украинын ССР-эй Наукануудай академиин физикын институтда баригдаһан экспериментальна атомна реактор. Энэ реактор физикэ, хими, агробиологи, физиологи, микробиологиин асуудалнуудаар научна шэнжэлэлгэдэ хэрэглэгдэхэ юм. 2. Воронежой атомна электростанциин барилга.

ТАСС-эй фотохронико.

Түрүүшүүлдэ—хүндэтэ нэрэ зэ

— Дежурна, Александр Иванович һүүлшын станциһаа гараагүй гү?

— Үгы, гарахатайнь зэргэ мэдээсэхэб,—гэжэ станциин дежурна харюусана.

«Вечерэй эхилтэр үрдижэ ерэхэгүйнь гээшэ ха. Хэды минутаһаа суглаагаа эхилэе» гэлдэжэ паровозно депогой хүтэлбэрилэгшэд хөөрэлдэнэ.

...Хорёод минутын үнгэрөөд байхада, стол дээрэхи телефон жэнгиржэ, «табан минутаһа Елисафенкын паровоз Улан-Удэ хүрэжэ ерэхэнь» гэжэ дежурна харюусана.

— 3487-дохимнай ерэбэ даа. Александр Иванович үшөө мэдээгүй ябаа ёһотой,—гэжэ амаржа байһан хоёрдохи машинист Олейниковынь нүхэдтөө хөөрэнэ.

— Эртэхэн хүрэжэ ерэбэлта. Суглаа үнгэргэхэ гээд, танаа хүлеэжэ байнабди. Шамдыш,—гэжэ угтажа ошоһон нүхэдынь Александр Ивановичые урина.

— Ямар асуудалаар?

— Мүрысөөнэй дүн.

— Ажалдаа шалгаржа, коммунистическэ бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэгшэдэй, мүн тэдэнэй бүлэнэрэй вечерые нээһэн дээрэ тоолоноб,—гэжэ паровозно депогой заводской комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Рубан хэлээд, энэ вечер дээрэ тэдэнэй бригадын бүлэдэ шэнэ гэшүүдэй нэмэхэ, ажалдаа шалгарагшадта шан барюулагдаха тухай мэдээсэнэ.

Мүнөө Улан-Удэ станциин паровозно деподо 3 цех, 82 бригада, 374 хүнтэй нэгэ халаан коммунистическэ ажалай бригадын, 26 түрүүшүүл ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байнхай.

— Түрэл партиимнай XXI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөн соогуур гараһан коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхэ гэһэн үүсхэл орон доторнай улам үргэдэнэ. Манай деподо мүрысөөнэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, энэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэл эхилһэн байгаа. Энэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ депогой хоёр бригада байгша оной март һара соо хүртэһэн юм. Мүнөөдэр үшөө нэгэ бригада—Александр Иванович Елисафенкын жолоододог паровозой коллектив таанадай бүлэдэ нэмэбэ,—гэжэ депогой комсомолой организациин секретарь нүхэр Семеновагай хэлэхэтэйнь зэргэ нэрьемэ альга ташалган болоно.

Заводской комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Рубан Александр Иванович Елисафенкын жолоододог 3487 паровозой коллективтэ коммунистическэ ажалай бри[гадын] хүндэтэ нэрэ зэргын олго[лго] тухай тогтоол уншана, [ха]рагшадшье энэ мэдээс[эл] нэрьемэ альга ташалгаар [у]...

— Манай бригадын кол[лектив] мүрысөөнэй вахтада жагсаһа[н] рүүшын үдэрһөө эхилжэ, урд[а] биһан зорилго, даабаряа д[ү]хээр тэмсэжэ ороһон байнабди... хүндэтэ хайрада хүртээһэн[эй] түлөө баярые хүргөөд, иимэ н[э]... бригада, цех эндэмнай үшө[ө] шорхыень хүсэнэб,—гэжэ Елисафенко юрөөнэ.

Александр Ивановичын жол[оо]дог паровозно бригадын г[эшүүн] бүхэн үдэшын һургуулида һу[ра]жа, өөһэдынгөө мэргэжэл ша[дабари]ие дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ех[э анха]рал хандуулна. Жэшээнь, ко[чегар]нууд Мисюра, Кузьмин, маш[инис]тын туһалагша Леонид Елиса[фенко] гэгшэд ажалайнгаа һүүлээр [үдэ]шын һургуулида, машинист[ууд] А. И. Елисафенко, Ф. Ф. Олей[ников] гэгшэд техническэ болон поли[тическэ һур]гуулида һуралсаха юм. Эн[һээ] гадна, бригадын гэшүүд сугта[а кино]но, театрнуудта ошожо, һони[н ном уншажа]тина, зүжэг харадаг, тэдэнэ[эрээ] шэн хэлсэдэг байна. Элэнэр хүдэлмэридөө һайнаар хан[дажа] хараалһан графигаа урид[ша] дүүргэхые эрмэлзэдэг юм. ... шыншье эрьесэдэ Петровск-З[абай]кальск станци ашаа абаашаа[һан] хэдээ графигһаа 7 часаар ур[ида]лан Улан-Удэ станцида хүрэж[э ерэ]һэн байна.

Бригадын вечертэ хабаада[гшад] үшөө һайнаар ажаллажа, ту[үхэтэ] долоон жэлэй түсэбые болзор[һоонь] урид дүүргэжэ, ажалдаа шалга[ржа] арадтаа магтуулжа ябахаар ... лахабди гэжэ мэдүүлһэн, нүгэ... лээшье уряалһан байна.

Удаань долоон һарын түр[үүшүүл] һайнаар ажаллажа, амжалта [туйла]лаһан депогой түрүүшүүлдэ К... эй горкомой, горгүйсэдкомой ... дэлэлэй грамота, үнэтэ ша[н] барюулагдаа.

Б. Цыремпилов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунистическэ ... бригадын гэшүүд (зүүн гарһаа) ма[шинист] В. В. Шишкин, ахалагша машинист ... Елисафенко, машинистын туһал[агшад] Е. В. Здаров, И. П. Радаев, ма[шинист] Ф. Ф. Олейников, машинистын туһ[алагша] Л. А. Елисафенко, кочегар Я. Ф. ...насьев.

З. Веснинагай ф[ото].

РЕДАКЦИИН ПОЧТОҺОО

ЭЛДЭВ ЗҮЙЛНҮҮДЫЕ БЭЛЭДХЭХЭЕЭ ЯАНАБ?

Совет зоной эрилтэ үдэр ерэхэ бүри улам ургажа, һайн шанартай эд бараа, эдеэ хоол хэрэглэдэг боложо байна. Ажалшадай эрилтые гүйсэд һайнаар хангаха хэрэгтэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд тон ехэ үүргэтэй.

Курумканай аймагай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд энэ үүргэеэ хэр зэргээр дүүргэнэб гэжэ асуубал, муугаар, хайша хэрэгээр дүүргэнэ гэжэ харюусахаар байна.

Огородой эдеэн гараһаар үнинэй. Теэд аймагай түб тосхон — Курумканай магазинуудта, дэлгүүршье дээрэ үгэрсэ, морковь, һонгино, редискэ гэхэ мэтэ наймаалагданагүй. Августын нэгэ үдэр дэлгүүр дээрэ гансал мэшээг үгэрсэ худалдагдаад, хэдэхэн минута соо һалашоо.

Огородой ургамал, үрэ жэмэс, һархяаг гэхэ мэтэ зүйлнүүд аймагай колхозууд, хүдөө тосхонууд шадар, ой модон соогуур яһала ургажа байдаг. Харин тэдэниие бэлэдхэжэ абаха, ажалшадта наймаалха тухайда хэншье анхарнагүй.

— Юундэ иимэ зүйл худалдаанда үгыб? — гэжэ аймпотребсоюзай «Заготконторынхидһоо» асуухада, «Юрэдөө мэдэнэгүйбди, хүдөөгүүр хэмнайшье ябадаггүй. Харин Барханай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо капуста, үгэрсэ захяа һэмди» — гэхэһээ ондоогоор харюусадаггүй.

Аймагай түбтэхи эдеэ хоолой эгээл ехэ магазин соо ороходо, хүн зон олон байдаг. Шэнэ зүйл наймаалагдажа байна ха яа гээд һонирхоходо, үнөөхил хара хилээмэ, крупа, сахар абаха ээлжээн[д]даг юм. Тус магазинда хоёр маалагша хүдэлхэ ёһотой аа[д] гэниинь байхагүй. Тиимэһээ зон ходо олон байдаг. Мүн [һү]н, кефир, загаһан гэхэ мэт[э] магазинда байдаггүй. «Түргэ[н муудадаг] эдеэ хоол хадагалха ... үгыбди» гэһэн шалтаг баридаг.

Эдеэ хоол наймаалха де[журна] магазинда мүн лэ иимэ ушар [бай]дэнэ. Һү, тоһо, мяханай, ого[родой] эдеэнэй магазинда үгы байх[а] мяхаар, овощёор хэгдэһэн ко[нсер]вэ хэрэглэгдэнэ. Теэд иимэ к[онсер]вэшье хомор. Сагаан хилээмэ[н] тон багаар худалдагдана. Ма[газин] соонь ариг сэбэр сахигданагүй... роогой ороходо дуһаалжа б...

Мяха, һү худалдадаг тусхай ... бии юм. Киоскын гэрынь ... эдеэ хоол харуулжа табиха ... гүй, ганса шэгнүүр арайхан ... багтаад байдаг. Мяханай ту... газаа үлгөөтэй байхань хара... Киоскыень тойроод муухай, ... шабха дүүрэн.

Чайна тухайда хэдэн үгэ ... мээр. Чайнада һаядаа эдеэ ... хомор болошонхой. Салат, ... грет, щи, рассольник, солянка ... таабхын зүйл, һүн, зөөхэй ба... болишоо.

Ажалшадые эдеэ хоолоор ... хангаха зорилготой аймпотре[бсоюзай] зайхид, тэрэнэй «Заготконт[орын]» хүдэлмэрилэгшэд эдеэ ... зүйлнүүдые нютагтаа бэлэ[дхэжэ] наймаалха, магазин, киоск[уудай] хүдэлмэри һайжаруулха уял[гатай].

Д. Санда[ев].

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД, МЕХАНИЗАТОРНУУД! Үбһэ хуряалга, силос даралгын шиидхэхы саг ерээ

Бүхы хүсэеэ элсүүлэн, ниитынгээ малда 1,5—2 жэлдэ хүрэхэ тэжээл бэлдэе!

☆

Түрүү звено

Сабшалангайнгаа ногоое саг ...һорһонь хуряажа, ниитынгээ ...лда хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдэ... түлөө оролдожо байһан Зака...най «40 лет Октября» колхозой ...шүүд эдэ үдэрнүүдтэ эршэмтэй...р хүдэлжэ байна. Мэлэхээн гэ... газарта хүдэлдэг Содном Цыре...ай звено колхоз дотороо түрүүл... ябаһаар.

Тус звеногойхид үбһэндэ гара...р 50 гаран гектар гараар саб...жа, 700 гаран центнер һайн ша...ртай үбһэ һурилөө. Звеногой гэ...үн 70 наһатай Доржо Цыренов ...ндэнэр гараар сабшаһан үбһэеэ ...ра бороондо сохюулангүйгөөр, ...йн шанартайгаар һурилнэбди» ...гэжэ хөөрэнэ. Үнэхөөрөөшье звено... 7 гэшүүд тус бүридөө 50—60 ...тын ногоо сабшажа, хатам...арнь хуряажа абадаг юм.

Звеногойхид үшөө 50 шахуу гек...тар ногоо сабшажа, һайн ша...нартайгаар хуряажа абаха зорил...той. Тэдэндэ даалгагдаһан саб...шалангай гектар бүриһөө 12—14 ...центнер үбһэн хуряагдана.

Р. Зундуев.

Бүгэдэндэ жэшээ харуулна

...байгша ондо адуу малдаа шэмэ... тэжээл элбэгээр бэлдэжэ абаха ...ын зорилготой Яруунын «Друж...ба» колхозой гэшүүд эдэ үдэрнүүд... эршэмтэйгээр ажаллажа байна. ...Үнөө колхоздо 3550 тонно һайн ...шанартай силос даргданхай. ...Ялангаяа 3-дахи комплексно бри...гадынхид (бригадирнь нүхэр Сан...жиев) һайнаар ажаллана. Брига...да 1800 тонно силос дараха тү...сэбынь дүүргэгдэнхэй. Тиибэшье ...бригадын гэшүүд адуу малдаа ...хахадай шэмэтэ тэжээл бэлдэ...гээд, ажалайнгаа эршые һулад...гаагүй. Комбайнер Базаржап Дон...ков, шофернууд Сергей Алексеев, ...Пётр Мункуев болон бусад үдэр ...ын шалгаржа, нүхэдэйнгөө маг...лда хүртэжэ байнхай.

Тус колхоз силос дараха түсэ...бөө сентябриин нэгэн болотор сүм ...дүүргэхэнь.

Гадна аймагай «Знамя» колхо...зойхид 1900 тонно силос дараха тү...сэбөө үглөө мүнөө дүүргэхэ болоо. ...Мүнөө эндэхид 1100 гаран тонно ...шэмэтэ тэжээл бэлдэжэрхинхэй.

Нэрлэгдэһэн колхозуудай жэ...шээгээр аймагай бусадшье колхо...зууд жэл хахадай шэмэтэ тэжээл ...бэлдэхэ дүүрэн арга боломжотой ...юм. Энэ арга боломжоёо гүйсэ...дүүлэр хэрэглэхэ байһандань аймагай колхозуудта найдахаар. Юуб ...гэбэдэ, бүдүүн тэжээл бирагүйгөөр ...ябажэ байһан яруунынхидта шэ...мэтэ силос горьтойгоор даража ...абаха арга боломжо гүйсэд бии.

Ц. Дандаров.

☆ ☆

Малаа юугээр тэжээхэ һанаатайб

Заиграйн аймагта тэжээл бэлэдхэлгэ һулаар ябуулагдана

Августын 15-һаа 20 хүрэтэр Заиграйн аймагай колхозууд оройдоо 698 га үбһэ ногоо сабшажа, 4191 центнер үбһэ һурилөө. Сабшаһан, һурилһэниинь аймагай 11 колхозуудта хубаахада юухэн хүртэһэнинь элитэ. Адуу малда тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриин хангалтагүй ябажа байһание сагааруулхын тула колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ жэлэй сагай уларилые зэмэлжэ, хура бороо ехээр һаатуулна, юумэ хүүлэнэгүй гэһэн шалтаг урдаа барина. Һүүлэй зарим үдэрнүүдтэ хура бороотойшог байжа, үбһэ хуряалгынь хүдэлмэридэ нэгэ бага һаад ушаруулжа болоо.

Гэбэшье бороотой үдэрнь хамаг зоноо силос дараха хүдэлмэридэ табиха ёһотой һэн гэжэ һанагдана. Теэд энэ табан үдэр соо силос даралгааршье аймаг дотор ехэ хубилалта болоогүй, арайхан гэжэ 1258 тонно үбһэ ногоон силослэгдээ юм. Августын 20-ной мэдээгээр бүхы аймагаараа силос дараха түсэбэйнтөө дүрбэнэй нэгэ хубиинь дүүргээд байна.

Колхозуудаар ябахада силос дараха хүдэлмэрие оншотойхоноор эмхидхэжэ шадагдаагүйнь эли харагдана. Кукуруза хуряалгын комбайнууд үглөөнһөө үдэшэ орой болотор хүдэлгэгдэнэгүй. Колхозуудта туһалхаяа ерэһэн хүнүүд үдэрэй 8 час хүдэлдэг зангаа табяагүй. Ургаһан, гараһан бүхы ургамалнуудые хаһа сагтань хуряажа абахын түлөө хоёр наранай хоорондо, хамаг шадал тэнхээгээ гаргажа ажаллаха хэрэгтэй гэжэ тэдэнэртэ хэншье ойлгуулаагүй хэбэртэй. Ажаглахада, юушье боложо байг, үдэшын 5—6 часта хүдэлмэреэ хаяад арилшадаг зантайнууд. Тиихэдэнь комбайн баһал 8 час хүдэлнэ ха юм. Хоорондуурнь эбдэрхэ бариха ушар үзэгдэнэ. Эдэ бүгэдые хараадаа абахада, үдэрэй 4—5 чаһаа үлүү комбайн хүдэлнэгүй гэхэдэ алдуу болохогүй. Тиин силос даралга дээрэ хоёрдохи халаание эмхидхэхэ тушаа һанаашалнашьегүй.

Жэшээлхэдэ, Элхиин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо силос даралга дээрэ гансахан лэ Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэд ажалладаг юм. Тэдэнэй августын 19-нэй хүдэлмэриин үдэрые харуулхада иимэ байна. Үглөөнэй 11 чаһаа комбайн наран сэсэг хуряажа эхилбэ. Силостэ орохо наран сэсэгые зөөхөөр хоёрхон автомашина табигданхай. Зөөбэринь холошог дээрэһээ комбайн нэгэ автомашиные тээжэ ябуулаад, нүгөөдыень 10—15 минута зогсожо хүлеэхэ баатай болоно. Тиигэһээр байтарнь үдэшын 5 час боложо, хүдэлмэришэд машинадаа һуугаад гэртээ харишаба. Комбайнаа мулталжа, трактористшье трактораа колхозой түб руу намнаад орошобо.

Иигэжэ хүдэлхэдэ, ажал яагаад урагшаа ябахаб даа. Иигэжэ хүдэлһэнһөө боложо 50—60 тонны силосэй нэгэ нүхые хэдэн үдэр бүтүүлжэ ядахань гайхалтай бэшэл.

— Дүрбэдэхи үдэрөө силосэй нэгэ нүхэ дүүргэжэ ядажа байнабди. Мүнөөдэршье дүүргэгдэхэгүй байха. Али аляар һаад болоно. Комбайн эбдэржэ, ехээр һаатуулна,— гэжэ тэндэ хүдэлжэ байһан леспромхозой хүдэлмэришэдэй нэгэн нүхэр Вахромеев хөөрэнэ.

Энэ һарын 20-ной байдалаар Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз силос дараха түсэбөө 28,2 процент дүүргээ гэхэ гү, али үнеэн бүридэ арайхан 3 тонно силостэй болонхой.

Мүн Хүрьбын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ, Дабаатын сомоной «Улаан Эрхириг» колхозуудта шэмэтэ тэжээл бэлэдхэлгэ иимэрхүү байдалтай. Эдэ колхозуудта силос дараха түсэбынь һаяхан 25—26 процент дүүргэгдэжэ, үнеэн бүридэ 2,5—3 тонно хүртэнэ.

Иигэжэ мэлхэйн алхамаар ябажа, аймагай колхозууд шэмэтэ тэжээл бэлдэхэ түсэбөө дүүргэхэнь бэрхэтэй. Харин нобшорһоор байтарнь ургуулһан хамаг кукуруза, наран сэсэгынь хюрууда орожо, хүлдэжэ магад.

Г. Данзанов,
манай тусхай корр.

4000 центнер үбһэ бэлдэбэ

Кабанскын совхозой хүдэлмэришэд малдаа элбэг ехээр тэжээл бэлдэхээр шиидэнхэй.

Социалистическэ мүрысөөндэ хоёрдохи отделениинхид (эрхилэгшэнь С. Аверин) түрүүлжэ ябана. Түсэбэй ёһоор 4500 центнер үбһэ абаха аад, мүнөө тэдэнэр 4000 болгобо.

— Нёдондоной энэ үедэ 2620 центнер үбһэн бэлдэгдээд байгаа һэн. Энээгээр бодоходо 1959 ондо горьтой тэжээлтэй болохомнай, — гэжэ Сергей Васильевич Аверин хөөрэнэ.

Отделениин хүдэлмэришэдэй олонхинь залуушуул юм. Эдэнэр ехэнхи ажалыень хэнэ. Илангаяа комсомолец нүхэр Бурковай даадаг звено шалгарна. Тэдэ хамта дээрээ 1600 центнер үбһэ сабшажа сомоо.

Тиигээдшье сабшаха, тармаха, үбһэ шэрэхэ хүдэлмэри оньһото машинын хүсөөр хэгдэжэ, ажалай бүтээсэ ехээр дээшэлнэ.

А. Бусурманов.

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮДЭЙ ХУУДАҺАНУУДҺАА

ШЭНЭ ҺУРГУУЛИ

Хошуун Үзүүр тосхондо 150 үхибүүдэй һураха шэнэ һургуули баригдаба. Энэ барилга түрэлхидэй үүсхэлээр, «Знамя Ленина» колхозой зөөреэр баригдаһан байна. Дархашуул Данзан, Василий Надмитовтан, Сультим Чимитов, Бадмажап Манибадаров, Будажап Дашиев гэгшэд барилга дээрэ һайнаар ажаллаба.

«Вперед».
Мухаршэбэр.

КИНО-ЛЕКТОРИ КОЛХОЗУУДААР ЯБАНА

Аймагай культурын таһагай эмхидхэһэн кино-лектори Орджоникидзын, Кировэй, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудаар һаяхан ябажа ерэбэ. КПСС-эй айкомой пропагандист нүхэр Тимонин уласхоорондын байдал тухай лекци уншаа, һүүлээрнь һонирхолтой кинокартинанууд харуулагдаа.

«Под знаменем Ленина».
Заиграй.

ХОНИШОДОЙ АМЖАЛТА

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гурбадахи комплексно бригадада Цыденжап Санжиев хонишоноор хүдэлдэг юм. Энэ жэлдэ нүхэр Санжиевай харууһалдаг отарынхид хамта дээрээ 27,3 центнер нарин болон нарибтар ноохо абаа. Энэнь нэгэ хонин дээрэ тоолоходо 4,47 килограмм болоно. Тиигэжэ ноохо тушаалгаһаа 130 мянган түхэриг олзо колхоздоо оруулба. Ноохо хайшалһанайнгаа, хонидой хойноһоо харууһалһанайнгаа түлөө Цыденжап Санжиевай бүлэ гансахан июнь һарада 10993 түхэриг салин абаба. Тиихэдэ түсэбһөө үлүү ноохо хайшалжа, хоёр мянга тухай түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаха болоо.

«Красная Селенга».

ҮРЭ ЖЭМЭС ЕХЭЭР СУГЛУУЛАГДАНА

Бурядай зооветеринарна институдай һуралсалай туршалгын ажахын хоёрдохи отделенидэ үрэ жэмэс суглуулжа эхилбэ. Городой худалдаа наймаанай организацинуудта 23 центнер малина, 6,9 центнер үхэр нюдэн худалдагдаа. Вишниин, ранетын үндэр ургаса хуряагдахаар хүлеэгдэнэ.

«Красная Иволга».

НАРАН СЭСЭГЭЭР СИЛОС ДАРАНА

Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой Хуторын, Анагустайн комплексно бригадануудта бороотой үдэрнүүдтэшье силос даралга ябуулагдана. Хуторын һаалишад наран сэсэгээр силос хэжэ байна. Механизаторнууд П. Унагаев, П. Бабыкин гэгшэд Нарин Хүнды гэжэ газарта силосэй ногоо сабшана. Энэ бригадада хамта дээрээ 500 гаран тонно силос хээрын ногоогоор, наран сэсэгээр дарагдаа.

«Кударинский колхозник».
Кудара-Сомон.

ХОЛЫН БЭЛШЭЭРИДЭ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һү һаалиин фермэ Зун-Морин голой эрьеэр холо хадада байрладаг. Гэбэшье мал адуулагшад Цырен-Доржи Сондонов, залуу хүбүүн Данзан Токуренов гэгшэд малаа ой модон соогуур шадамараар адуулна. Эдэнэй харууһалжа байһан үнеэд һү һаалия үдэр бүри нэмээнэ.

«Красное Знамя».
Түнхэн.

ҮДЭРТӨӨ 5,5 ЦЕНТНЕР ҮБҺЭ БЭЛДЭНЭ

В. Л. Кожевинэй хүтэлбэрилдэг «Авангард» колхозой үбһэ хуряалгын бригадын гэшүүн бүхэн үдэр бүри 5,5 центнер һайн шанартай үбһэ бэлдэнэ. Хамта дээрээ 600 центнер үбһэн бэлдэгдээ.

«Баргузинская правда».

Эрилтэ багатай дээрэһээ болоо

Республика дотор соносхогдоһон гурбан жэлэй соёлой добтолгын угаа ехэ ашаг туһатай байһаниинь нэгэ жэлэй дүнгүүдһээ харагдана.

Түрүүшын жэлдэ Зэдын аймагай совхоз, колхозуудта, хүдэлмэришэдэй һууринуудта колхознигууд, хүдэлмэришэд нилээд олон шэнэ гэрнүүдые барижа ороо.

Гэбэшье аймагай зарим колхозуудтахи шэнэ барилгада, илангаяа ниитын барилгада мүнөө болотор ёһотой анхарал хандуулаагүй байһаар. Жэшээнь, Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо 300 хүнэй һууритай клуб хэдэн жэл соо баригдажа байнхай. Нёдондо намар клубаа бэлэн болгохо түсэбтэй аад, дээдэ палааха хүрэтэрнь баряад, мүнөө ойроншье хүрэхэеэ болишоо. Харин ерэхэ намарай ноябриин 7-до клубтаа орохо болохобди гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд гэшүүдээ найдуулна. Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь В. Ф. Лысов, парторганизациин секретарь М. А. Ханхаев) 150 һууритай клуб баһал үнихэнэй баригдажа эхилэнхэй аад, дээдэ палаахадань дүтэлөөд зогсоогдошоо.

— Барижа эхилээ ха даа һаяын жэлнүүдтэ уужам, һаруул клубуудтай болгодохо юумэ бэшэ гү, —гэжэ эдэ колхозой гэшүүд хөөрэлдэдэг.

Джида станцида нилээд олохон зон бии юм. Теэд энэ тосхон оройдоо 70 хүнэй багтаха улаан булантай. Ажалшадай кино хараха эрилтын жэлһээ жэлдэ дээшэлжэ байһан дээрэһээ, улаан булан соонь үглөөнһөө үдэшэ болотор шахуу кино гаргагдадаг. Соёл гэгээрэлэй ондоо хүдэлмэри ябуулха сүлөө газар байхагүй. Эндэ Бурядай совнархозой харьяата база, нефтебаза, түмэр харгын хүдэлмэришэд, үрэһэ тушааха пункт гэхэ мэтэ олохон хүдэлмэришэдтэй эмхи зургаанууд бии. Теэд мүнөө болотор, аяар 10 гаран жэл соо, хүдэлмэришэдтөө Культурын шэнэ байшан гү, али клуб барюулаагүй байһаниинь гайхалтай. Хэрбээ үгэеэ ойлголсожо, оролдолго гаргаад байбал, клубһаашье болохо культурна гэгээрэлэй гуламта барижархиха аргатай эмхи зургаанууд хаям. Энээнһээ урдахидал адляар культурын гуламта бариха хэрэгые бэе бэедээ хаялсаад байхагүйнь тула Зэдын аймагай гүйсэдком, КПСС-эй айком хамааралсаха зэргэтэй болоо бэшэ гү?

Зэдын «Коммунизм», Доржи Банзаровай, Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд лэ культбазануудтай. Теэд эдэншье ажалшадай сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ хэрэгсэлээр хүсэд хангагдаагүй байһаар. Бусад колхозуудтань холын гүүртэ, отарануудта мүнөө болотор культбаза баригдаагүй.

— Энэнь колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй хэрэг. Хэрбээ культбазануудые баряа һаань, аймагай уран һайханай бүлгэмэйхид тэндэ ошожо, кино, концерт харуулха һэн,—гэжэ аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагша Н. С. Дампилов һанаа амараар хөөрэнэ.

Илангаяа үбһэ, таряа хуряалгын үедэ ажалшадай культурна эрилтэнүүдые хангаха хэрэгтэ биратай анхарал хандуулагданагүй, аймагай колхозуудта ошожо, кино харуулха гэһэн хоёр нүүдэл кинопередвижкын нэгэниинь ябаа болоно. Нүгөөдэнь мөөриин резинэгүй дээрэһээ колхозуудаар ябаха аргагүйдэнэ. Тиигэжэ бүхэли зундаа нэгэ кинопередвижкэнь юушье хээгүй. Аймагай Культурын байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн уран һайханай бүлгэм ажалшадта наада концерт харуулха хаһа дээрээ тарашоо. Ажалшадые культурнаар хангаха тухайда аймагай культурын таһагай һанаагаа зободог һаань, мүнөө энэ коллектив үбһэ, таряа хуряалгын бригаданууд дээгүүр ябажа, концертнүүдые харуулха байгаа бэшэ аал?

Аймаг доторхи 21 кинотүхеэрэлгын 17-ниинь мүнөө хүдэлнэ. «Коммунизм», Кировэй; Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозуудта, Борьёогой совхозой 3-дахи фермэдэ киномеханигай үгы дээрэһээ бүхэли зундаа шахуу нэгэшье кино харуулагдабагүй.

Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд зундаа, намартаа бригаданууд, гүүртэнүүдтэ нүүдэл библиотекэ эмхидхэхэ зэргэтэй. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой библиотекарь Р. Пашинская, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Раднаев нүүдэл библиотекэ эмхидхэдэг болонхой. Энэнь ехэ һайшаалтай.

Гэхэ зуура XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Доодо Үшөөтэйн бригадада хүдэлдэг И. Бахабаева, «Коммунизм» колхозой О. Аюшеева гэгшэд нүүдэл библиотекэ, уншагшадай конференци эмхидхэнэгүй. Библиотекарь нүхэр Бахабаева иигэжэ хөөрэнэ:

— Ажалыемнай культурын таһагай зүгһөө шалгажа үзэнэгүй, ямаршье туһаламжа хүргэнэгүй. Ямар номоор хайшан гэжэ уншагшадай конференци үнгэргэхэеэ мэдэнэгүйб. Уншагшаднай олон, теэд библиотекын һанда миил 629 ном бии.

Эдэ бүхы дутагдалнууд юун дээрэһээ тохёолдоноб гэхэдэ, аймагай культурын таһагай зүгһөө киномеханигууд, библиотекарьнүүдтэ зохихо туһаламжа саг соонь үзүүлэгдэнэгүй. Культурын гуламтануудые бариха асуудалаар колхозой правленинүүдэй урда зохихо эрилтэ табяад, культурынгаа хүдэлмэришэдэй ажал хүдэлмэрие хаһа соонь шалгаад, шухала туһа хүргөөд байбал, культурын таһаг иимэ дутагдалтай байхагүй бэлэй.

Ажалшадай культурна эрилтые дүүрэн хангаха хэрэгтэ манай парти, правительство ехэ анхарал табидаг, оролдолго гаргадаг ха юм. Энэ анхаралда харюусан эдэбхи үүсхэлтэйгээр, үрэ ехэтэйгээр хүдэлхэ шухала байна!

Ч. Дарибазарон,
манай тусхай корр.

Оронойемнай арадай ажахыда газ хэрэглэгдэнэ

...Үнгэрһэн сагые эгээн түрүүшээр ...һараад үзэе. 1820 он. Петербургын ...хисые газаар гэрэлтүүлхэ туршал...гэ түрүүшынхеэ хэгдээ һэн. Үнгэ...рэгшэ зуун жэлэй 60-аад онуудта ...Москвагай үйлсэнүүд малтагдаа. ...Англиин компани Москвагай газар ...соогуур Англиин соргонуудые та...биһан юм. Англиин шулуу нүүр...һэнһээ гаргагдаһан гэрэлтүүлэгшэ ...гаа тэдэ соргонууд соогуур ябуу...лдаха юм гэжэ тиихэдэ хүнүүд ...һанаэсэ һэн. Тэрэ сагта ниислэл ...хотын үйлсэдэ газаар носодог тү...рүүшын дэнгүүд табигдаа.

Москвагай үйлсэдэ түрүүшын... газай гэрэлэй носоогдоһоной ...һүүлээр олон арбаад жэл үнгэрөө. ...Мүнөө энэнэй мартагдаһаар үни болоо...шье һаа, мүнөө газ совет арад зо...ной ажабайдалда, ажаүйлэдбэридэ ...үргэн ехээр хэрэглэгдэдэг болоо.

...Аятай зохид, химда сэнтэй энэ ...түлишые бии болгон хэрэглэхэ арга ...боломжонууд туйлай ехэ юм. 1913 ...ондо орон доторнай оройдоол 17 ...миллион кубометр газ хэрэглэгдээ ...һэн; 1955 ондо 10,4 миллиард болоо, ...харин 1965 ондо 150 миллиард кубометр абтаха байна. Энэ хадаа ...урдаө дуулдаагүй хурдан хүгжэл... гээшэ. США-да газ абалгын иимэ ...үргалта 40 жэлэй туршада туйлаг...даһан юм. СССР-тэ энээние дүрбэ ...дахин түргэнөөр—10 жэлэй турша...да бэелүүлхэ. Теэд Америкын Хол...бооһон Штадуудта газ зуу гаран жэ...лэй туршада гаргагдажа байна ха ...юм.

...Партиин Центральна Комитет, ...Советскэ правительство газай про...мышленностиие саашадань хүгжөө...хэ, СССР-эй предприяти, городуу...дые газаар хангаха тухай тогтоол ...1958 оной августда гаргаа һэн.

Орон доторoo жэлэй 270—320 миллиард кубометр хүрэтэр газ үйлэдбэрилэн гаргадаг болохо ябадалые ойрын 15 жэлэй туршада туйлаха гэһэн зорилго энэ тогтоолой үндэһөөр табигданхай. Энэнь 1957 ондо газ үйлэдбэрилһэн хэмжээнһээ 13—15 дахин үлүү ехэ байна. Энэ зэргын газ 400 миллион тонно шулуу нүүрһэнтэй адли дулаа үгэхэ шадалтай юм.

70 миллион гаран хүн зонтой 600 шахуу городууд 1965 оной эсэс хүрэтэр газтай болгогдохонь. Хүдөө нютагуудай 13 миллион хүнүүд газ хэрэглэдэг болохо юм.

Хойшодоо газ улам ехээр гаргадаг болохо гэһэн парти, правительствын тогтоол хадаа тэрэниие хүгжөөжэ, оронойнгоо арадай ажахын гол шухала һалбари болгохо шэнэ шата мүн. Үнэхөөрөөшье мүнөө ороной түлишын ехэнхи хубинь нүүрһэн (72,9 процент) болоно. Саашадаа энэ хатуу түлишын орондо газ, шэнгэн түлишэ гол һуури эзэлдэг болохо гээшэ. Мүнөө байгаалиин газ ороной түлишын 2,6 процентнь болоно. Теэд газ 1965 он хүрэтэр, багсаахада, арба дахин ургажа, 24,8 процентнь болохо юм. Долоон жэлэй туршада нүүрһэ малтан абалга 21—23 процентээр нэмээгдэхэ байгаашье һаа, нүүрһэн 23,9 процент багаар түлигдэдэг боложо, 1965 ондо оронойнтоо түлишын 49 процентнь болохо.

Газ улам үргэнөөр хэрэглэхэдэ, экономическа талаараа ашаг ехэтэй түлишэ боложо байна. Ушарынь, тэрэниие абалга нүүрһэ малтан абалгаһаа 12 дахин химда сэнтэй юм. Мүн газ абалгын ажалай бүтээсые нүүрһэ малтаһантай сасуулхада 20 дахин дээшээ байдаг. Теэдшье газ хэрэглэхэдэ олон миллион хүдэлмэришэдэй ажал горьтойхоноор хүнгэржэ, хурдан түргэн болохо. Тэрэнэй ашаар 1965 ондо 300 мянга шахуу хүдэлмэришэдые сүлөөлэн, арадай ажахын ондоо газарнуудта эльгээхэ, түмэр замаар хатуу түлишэ зөөлгые олон миллион тонноор бага болгохо арга олдохо байна. Мүн 1959—65 онуудта газ абалгые ехэ болгожо, гүрэнэй 125 миллиард түхэриг алмагдаха. Энэ хадаа бүхы электростанцинуудай, электро болон тепловой дамжуулгануудай барилга хэхын тула долоон жэлэй түсэбөөр һомологдоһон бүхы мүнгэнэй зэргын болоно.

Газ хадаа совет хүнүүдые туйлай зохид—арюун сэбэр ажаһуудалтай болгохо, мүн тэдээндэ ехэ ашаг туһатай байха юм. Тэрэниие хэрэглэн, ажалшад 1960 ондо 1,5 миллиард гаран түхэриг хубиингаа мүнгэ алмажа шадаха гэжэ тоолон гаргагдаа. Эсэстээ, газ—химиин үйлэдбэрилгэдэ угаа хэрэгтэй зүйл гээшэ. Тэрээгээр хоёр мянга гаран элдэб янзын эдлэл хэжэ болохо.

Манай ороной газар дайдада байгаалиин газ элбэг юм. Нэгэ триллион кубометр газтай 200 гаран уурхай мүнөө мэдээжэ болонхой. Газ абажа боломоор шэнэ газарнууд түргэнөөр шэнжэлэгдэнэ. Долоон жэлэй эсэстэ 4 триллион кубометр газтай уурхайнууд шэнжэлэгдэжэ олдоод байха ёһотой юм.

Оронойемнай газтай газарнууд хадаа мүнөө үеын эрилтын ёһоор хото, хүдөөгэй хүн зониие газаар хангахада, промышленностьда хэрэглэхэдэ таарамжатай байхаар байгаалида «уурхайлаагүй» байдаг. Олохон ушарта газтай районууд тэдэнэй барагдашагүй ехэ баялигуудые нилээд үргэнөөр, ехэ ашагтайгаар хэрэглэжэ болохоор газарнуудһаа холо байдаг гээшэ.

Хүсэн түгэлдэр газопроводууд географиин эдэ «таагүй байдалые» горьтойгоор хубилгажа, газ абадаг газарнуудые хэрэглэдэг районуудтань тон дүтэ болгохо байна.

Энээнтэй зохилдуулан, ойрын долоон жэлдэ газопроводой барилгашад оронoo газаар бүрин түгэс хангахын тула техникын талаар орёо нарин, тон ехэ хэмжээтэй хүдэлмэри хэхэ болоно. Тэдэнэр ниитэ дээрээ 26 мянган километр ута 40 магистральна газопровод табиха зэргэтэй.

Хойто Кавказай газаар баян газарнуудһаа эхилэн гараһан хүсэтэ арбан газопровод Россин Федерациин, Молдавиин ССР-эй олохон городуудые, промышленность болон курортын газарнуудые газаар хангаха. Украинын баруун областьнуудай газ Белоруссида, Литвада, Латвида эльгээгдэхэ. Узбекистан, Казахстан, Киргизи, Таджикистан, Туркмени Узбекскэ ССР-эй Бухарска областьдо һая олдоһон газ ехэтэй районһоо газ абаха юм. США-дахи Техассай эгээн баян газтай газарһаа дутуугүй ехэ газ Узбекистанда бии гэжэ тэмдэглэе.

Узбекистанһаа Урал холо ха юм. Теэд, Бухарска областьһоо абтадаг газ Кара-Кумай элһэн губи, Урал уулануудые дабажа, энэ хүрэтэр ерэхэ юм. Манай ороной эгээн хүсэ ехэтэ газопровод 2.500 гаран километр газарта табигдаад, энэ үнэтэ түлишые Уралай үйлэдбэриин газарнуудта эльгээхэ байна. Карагандын, Балхашай, Джезказганай промышленна районуудые газаар хангаха түсэб зохёогдожо байна.

Каспиин далайн эрье дээрэ байдаг Карадагтахи газай шэнэ уурхайһаа Тбилиси энэ жэлдэ газ абаха, мүн ерэхэ жэлдэ Армениин ниислэл— Ереван абаха юм. Азербайджанай олон районуудта газ улам үргэнөөр хэрэглэгдэдэг боложо байна.

Сэхэ шууд табигдаһан газопроводууд долоон жэлэй эсэстэ союзна республикануудай газар дээгүүр хүндэлэн гаража, ерээдүй сагта оронoo газаар хангаха нэгэдэмэл хүсэтэ системэ бии болгохо юм.

КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол гаргаһанай һүүлээр үнгэрһэн жэл соо газ 33 процент ехээр үйлэдбэрилэн гаргагдадаг болоо, энэ үе соо газай промышленностьда мүнгэ хэрэглэлгэ нэгэ хахад дахин нэмээгдээ, 3.300 километр шэнэ газопроводууд баригдаа. Тэдэнэй дундa Ставрополь—Москвагай (хоёрдохи лини), Серпухов—Ленинградай хоорондохи гэхэ мэтын хүсэ ехэтэ газопроводууд арадай ажахын угаа ехэ удхашанартай байна. Серпуховһоо Сталинградта ошоһон газопровод Ставрополь—Москвагай магистралиин үргэлжэлэл гээшэ. Тэрээгээр дамжуулан Ленинград хоёр мянга гаран километртэ байгаалиин газ түрүүшынхеэ абаа.

Мүнөө ороной 247 городууд байгаалиин газ абажа байна.

Газай промышленностиие түргэнөөр хүгжөөхэ гээшэ оронойнгоо арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбэй угаа шухала, бүгэдэ арадай зорилго мүн болоно.

Б. Афанасьев,
ТАСС-эй шэнжэлэгшэ.

Москва. Трубопроводуудые бариха талаар научно-шэнжэлэлгын Бүхэсоюзна институт трубопроводуудта табигдаха соргонуудые холбожо гагнахын тулада автомат ухаалан зохёогоо. Гагнуури хэдэг автомадууд мүнөө жэлдэ Белгород—Брянск гэһэн газопровод барилгада хэрэглэгдэхэ байна. Тус автомадые СМУ-II-гэй гагнууршан Н. В. Шорников бэлэдхэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Нүхэдтөө гэрэй модо эльгээбэ

Һайн дурааараа шэнэ газар элдүүрилэлсэхээр Казахстан ошоhон басагадтаа республикымнай леспромхозуудай комсомолшууд, залуушуул гэрэй модо отолжо эльгээхээр шиидэhэн юм. Тэдэнэр үгэдөө хүрэжэ, бэлэдхэhэн модонойнгоо зарим хубииень 30 вагондо тээжэ, Казахстан эльгээгээ. 20 вагониинь Онохойн модоной комбинадhаа, 10 вагониинь Ээрын леспромхозhоо эльгээгдэбэ.

— Үлэгшэ модониинь августын 25 болотор эльгээгдэхэ,—гэжэ «Забайкаллес» комбинадай начальник П. А. Афанасенко хөөрэнэ.

А. Безбородов.

Москвада мори урилдаанда мордобо

Хүдөөгэй мори урилдаашадай Бүхэсоюзна мүрысөөн энэ жэлэй сентябриин 1-дэ Москвада эхилхэнь. Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр парадта хабаадалсахаяа манай республикаhаа 4 хүн Москва самолёдоор гараба.

Тэдэнэрэй тоодо Кударын аймагай «Дружба» колхозой гэшүүн Р. Жамцаев, Мухаршэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой гэшүүн С. Эрдынеев, Хориин аймагай «Дружба» колхозой моришон Ц. Заятов, Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн В. Цыцерунов гэгшэд оролсоно.

В. Шнайдер.

Барилгын бригаданууд томодхогдобо

Урдань Хориин хониной совхозой фермэ бүхэндэ, мүн совхозой гол тосхон Удинскдэ барилгын 6—7 бригада байhан юм. Тэдэ жэжэ бригадануудай техникэгүй дээрэhээ ехэ хэмжээнэй барилга хэгдэдэггүй байгаа.

Совхозой дирекци энээниие хараадаа абажа, фермэ хоорондын нэгэдэмэл бригада эмхидхэхэ шиидхэбэри гаргаа. Шэнэ бригада 50 дархашуулhаа бүридэжэ, нэгэ хүтэлбэрилэгшэтэй болохо юм. Бригадираар нүхэр Жамьянов томилогдоо. Совхозой барилгын техник нүхэр Яковлев бригадада техническэ заабари үгэлсэжэ байна.

Г. Цыреторов.

Сагай уларил

Гидрометбюрогой мэдээсэhэнэй ёhоор, мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг байха, хойто аймагуудта бага зэргэ хура бороон орохо. Баруун хойноhоо hулаханаар hалхилха. Улан-Удэ городто 19—21 градус дулаан болохоор хүлеэгдэнэ.

Августын 28—29-нэй үдэрнүүдтэ республика доторнай үүлэтэйшэг байха, зарим газар нютагуудаар хура бороон орохо. Баруун хойноhоо hулаханаар hалхилха. Һүниндөө 5—10, үдэрынь 18—23 градус дулаан болохоор хүлеэгдэнэ.

Уржадэр, Улан-Удын культура, амаралтын паркда «үхибүүдэй базарай» нээгдэхэдэ городой ажалшад үхибүүдтээ эд бараа, гутал хубсаhа, ном тетрадь олоор худалдан абаа. **Зураг дээрэ:** городто ажаhуугша М. Мошкович Лариса басагандаа hурагшын формо абажа байна.

Л. Хайдуровай фото.

„Үхибүүдэй базар" нээгдэбэ

Уржадэр, августын 25-да Улан-Удэ городой культура, амаралтын паркда хүн зон олооро сугларaa. Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхын урда тээ нээгдэhэн «хүүгэдэй базарта» hургуулиин hурагшадта хэрэгтэй эд бараан элбэгээр табяатай байгаа. Горпромторгын, книготоргын, универмагай, ОРС-нуудай магазинуудай асарhан эд бараануудай дунда үхибүүдэй үмдэхэ гутал, хубсаhа, малгай, эд бүд, ном, тетрадь гэхэ мэтэ бии.

Үсөөн павильондо эд бараанай наймаалагдаhан дээрэhээ базарай нээгдэhэн түрүүшын үдэр хүн зон эд бараа сүлөөтэйгөөр абаха аргагүй байгаа. Үхибүүдтэ хэрэгтэй эд бараа ехээр наймаалхын тула шэнэ шэнэ павильонуудые нэмэжэ нээхэ шухала. Энээн тушаа республикын худалдаа наймаанай министерство хэмжээ абажа байна.

«Үхибүүдэй базар» hуралсалай шэнэ жэлэй эхилтэр—сентябриин 1 хүрэтэр нээлгэтэй байха юм.

И. Будаев.

Даабариhaa гадуур 22 центнер

И. Г. Хорушунов, Л. П. Вахрушев гэгшэд Хориин хониной совхозой Хасууртайн нэгэдэхи фермэдэ мал адуулагшаар хүдэлдэг юм. Эдэнэр харууhалжа байhан 195 толгой эбэртэ бодо малаа бэлшээн таргалуулжа, гүрэндэ тарган мяха тушаахын тула оролдосотой hайнаар ажаллана.

Совхозой түрүү адуулагшад ажалдаа үнэн сэхээр хандаhанайнгаа ашаар, харууhалжа байhан малайнгаа амидын шэгнүүрые июль hарада 22 центнерээр үлүүлэн дүүргэбэ. Эдэ хоёр малшад шахан таргалуулха малнуудаа hайнаар харууhалhанайнгаа түлөө нэмэлтэ түлбэри болгон 1135 түхэриг мүнгэ абаа.

Г. Ямпилов.

Ажалшадай нөөсэ нэмэнэ

Байгша оной долоон hарын туршада Улан-Удэ городой нөөсэлгын кассануудтахи мүнгэн нөөсэлгэ 7 миллион 150 мянган түхэригөөр нэмэhэн байна. Энэ үе соо 332 предприяти, эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, алба хаагшад өөhэдынгөө салинhаа сэхэ кассада мүнгэеэ оруулдаг болоо. Ажалшад баян шадалтай болохо бүреэ нөөсэлгын кассануудhаа шүүбэритэ гурбан процентнэ облигаци олоор худалдажа абана. Жэлэй эхилhэнhээ хойшо городой ажалшад хоёр миллион түхэригэй облигаци худалдажа абаад, тиражынь үнгэргэгдэхэдэ 300 мянга гаран түхэриг шүүhэн байха юм.

Н. Петров.

Һайн сэдьхэл

Автобусай шофер Б. А. Кузнецов байгша оной июлиин нэгэ үглөөгүүр машинадаа бензин хэхээ ошожо ябатараа мүнгэ хэдэг сумкаяа үгы болгоhон байгаа. Тэрээн соонь 3 мянга гаран түхэригэй биледэй книжкэ, мүнгэн бии байhан юм. Нүхэр Кузнецов тэрэ үглөөгүүр Хориин аймагай милициин таhагта орожо, мүнгэеэ үгы болгоhон тухайгаа мэдүүлhэн байгаа.

Уданшьегүй Варвара Васильевна Языкова Хори тосхоной милициин таhагта ерэжэ, биледтэй сумка оруулhан юм.

Автобусай шофер Хори тосхондо ажаhуудаг нүхэр Языковада hайн hайхан сэдьхэлэйнь түлөө баясхалан хүргөө.

И. Ильин.

Хилын саанаhаа

Коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түүхын асуудалнуудаар уласхоорондын зүблөөн

БУХАРЕСТ, августын 25. (ТАСС). Марксизм-ленинизмын институдуудай, коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түүхын асуудалнуудые эрхилхэ комиссинуудай түлөөлэгшэдэй уласхоорондын зүблөөн Румыниин Хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй дэргэдэхи Штефан Георгиугэй нэрэмжэтэ партийна дээдэ hургуулиин байшан соо мүнөөдэр нээгдээ гэжэ Румыниин хэблэлэй агентство мэдээсэнэ.

Албаниин, Австриин, Англиин, Бельгиин, Болгариин, Венгриин, Вьетнамай Демократическа Республикын, ГДР-эй, Даниин, Индиин, Индонезиин, Италиин, Канадын, Хитадай Арадай Республикын, Корейн Арадай-Демократическа Республикын, Монгол Арадай Республикын, Норвегиин, Польшын, Румыниин, Советскэ Союзай, Швециин, Франциин, ФРГ-гэй, Чехословакиин, Чилиин коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн «Эб найрамдалай болон социализмын асуудалнууд» гэжэ журналай түлөөлэгшэ зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

Ю. Цеденбал советскэ делегацитай уулзаба

УЛАН-БАТОР, августын 25. (ТАСС). МОНЦАМЭ агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, МНРП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал Халхын-Гол мүрэн шадар совет болон монгол сэрэгүүдэй илалта туйлаhаар 20 жэлэй ойтой дашарамдуулан Монголдо айлшалжа байhан, КПСС-эй Эрхүүгэй обкомой нэгэдэхи секретарь С. Н. Щетинин түрүүтэй советскэ делегацитай мүнөөдэр уулзаа.

Британска Гвиана бэеэ даанхай байдалтай болохо эрилтэ хэнэ

ЛОНДОН, августын 25. (ТАСС). Джорджтаунhаа абтаhан мэдээсэлнүүдэй ёhоор, Британска Гвианын (Англиин мэдэл доро байдаг Латиин Америкэдэхи орон. — **редакциин ажаглалта)** конституционно комитедэй олонхи гэшүүд колониин губернаторто эльгээhэн элидхэл соогоо Британска Гвианада бэеэ даанхай байдал дары олгохо, мүнөөнэй hунгуулиин гуримые үлөөгөөд, нэгэ палататай хуули гаргалгын органиие байгуулха эрилтэ хэhэн байна.

Энэ колониин шэнэ конституциин бэлэдхэгдэжэ байhантай дашарамдуулан hанамжа дурадхал зохёохын тулада тус комитет Британска Гвианын губернатораар томилогдоhон юм.

Британска Гвианын урдын конституци 1953 ондо болюулагдаhан байгаа.

КНР-эй Гүрэнэй Ехэ Суглаанай засед[ани]

ПЕКИН, августын 24. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна:

Хитадай Арадай Республикын түрүүлэгшэ Лю Шао-ци КНР-эй Гүрэнэй Ехэ Суглаанай 17-дохи үргэн заседаниие мүнөөдэр зарлаа. Мүнөө жэлдэ арадай ажахые хүгжөөлгэдэ саашанхи ехэ алхам хэхэ, үйлэдбэриие үргэдхэхын, арьбалалтын гурим сахихын түлөө хүдэлөөе саашадань үргэнөөр дэлгэрүүлхэ асуудалнууд заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

КНР-эй Гүрэнэй Соведэй премьер Чжоу Энь-лай заседани дээрэ элидхэл хэхэдээ, жэлэй түрүүшын хахадта арадай ажахын түсэбэй ямараар дүүргэгдэжэ байhан тухай мэдээсээд, иимэ зорилгонуудые табиба: бүхы хүсэ шадалаа саашадань элсүүлхэ, баруунай хэлбэрилдэ, хуушанай ёhо заншал баримталалгада эсэргүү тэмсэл хэхэ, үйлэдбэриие үргэдхэхын, арьбалалтын гурим сахихын түлөө хүдэлөөе хүгжөөхэ. Удаань, элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ болоо. Гүрэнэй Соведэй премьер Чжоу Энь-лайн элидхэлые заседанида хабаадагшад нэгэн hаналтайгаар hайшаагаа. Бүхы Хитадай арадай түлөөлэгшэдэй суглаанай саг үргэлжын комитедэй үзэмжэдэ энэ элидхэл дамжуулан үгтэхэ байна.

Чжоу Энь-лайн элидхэлые зүбшэн хэлсэлгын түгэсхэлдэ, дотоодын болон гадаадын байдал тухай КНР-эй түрүүлэгшэ Лю Шао-ци шухала удхатай үгэ хэлээ.

Гоминданай революционно комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Чэн Цянь, Хитадай демократическа лигиин түрүүлэгшэ Шэнь Цзюнь-жу, Хитадай демократическа лигиин түрүүлэгшын орлогшо Ян Минсюань, национальна демократическа байгуулалтын ассоциациин түрүүлэгшэ Хуан Янь-пэй, ВСН[П] саг үргэлжын комитедэй түрү[үлэг]шын орлогшо Чэнь Шу-тун, «[...]сань» бүлгэмэй түрүүлэгшэ [...] Дэ-хэн, хүдэлмэришэн-таряаш[ан] демократическа партиин прези[...]мэй түрүүлэгшэ Цзи Фан, демо[кра]тиие хүгжөөлгэдэ туhалха асс[оциа]циин түрүүлэгшын орлогшо [...] Шао-ао, «Чжигундан» партиин[...]гэй түрүүлэгшэ Чэнь Ци-ю гэ[...] заседани дээрэ үгэ хэлээ. Оро[...]торхи мүнөөнэй экономическа [бай]далда, мүн Хитадай Коммунис[тиче]скэ партиин Центральна Ко[мите]дэй, КНР-эй Гүрэнэй Соведэй[н] талан абаhан хэмжээнүүдтэ ха[...]ги байhан тухайгаа үгэ хэлэ[...] бултадаа элирхэйлэн мэдүү[лээ] байна. Үйлэдбэриие үргэд[хэхын] арьбалалтын гурим сахиха т[...] КПК-гэй ЦК-гэй уряануудые [...] нэр нэгэн дуугаар дэмжээд, [Хита]дай Арадай Республикын ба[йгуу]лагдаhаар 10 жэлэй агуу ехэ[...] эрхим hайн шэнэ амжалтануу[д...]гаар угтахын тулада, үйлэдбэ[рии]е үргэдхэхын, промышленностьда, [хү]дөө ажахыда, транспортда, ар[...] ажахын бусад бүхы hалбаринү[...] арьбалалтын гурим сахихын т[...] хүдэлөөе бүри үргэнөөр, улам [...]зэгы ехээр дэлгэрүүлхыень, ондо арадай ажахые хүгжөөл[гын] саашанхи алхам хэхыень арадта тэдэнэр дурадхаа.

Хитадай Коммунистическэ [пар]тиин ЦК-гэй түрүүлэгшын ор[лог]шонор Чжоу Энь-лай, Чжу [Дэ], КНР-эй түрүүлэгшын орлогшо Сун Цин-лин, Дун Би-у, Хита[дай] Коммунистическэ партиин ЦК[-гэй] политбюрогой гэшүүд Линь [...]цюй, Пын Чжэнь, Чэнь И, Ли [...]чунь, Ли Сянь-нянь, Тан Чж[эн]линь болон бусад мүнөөдэрэй [за]седани дээрэ байлсаа.

ФРГ-гэй правительстводо ГДР-эй правительствын эльгээhэн буруушаалгын ното

БЕРЛИН, августын 25. (ТАСС). Нордхаузен (Эрфурт округ) шадар гүрэнэй хилэ дээрэ энэ оной августын 21-дэ Баруун Германиин зүгhөө хорото ааша гаргагдаhан байгаа. Энэ хорото аашые буруушаажа, ФРГ-гэй правительстводо ГДР-эй правительствын эльгээhэн нотын текстые АДН агентство дамжуулаа. Энэ хорото ааша хадаа уласхоорондын шахардуу шанга байдал hулаөруулгада, үгэеэ ойлголсодог бололгодо зорюулагдаhан ямаршье алхамда али бүхы аргаар hаад ушаруулха гэжэ hэдэдэг Баруун Германида мүнөө ээрх[...] байhан этэгээдүүдэй оролдолг[о]той холбоотой гэжэ Германиин Де[мо]кратическа Республикын пра[ви]тельство тоолоно гээд ното соо[...]лэгдэнэ.

ГДР-эй правительство ха[...] ГДР-эй хилые дабаhан энэ уша[р...] эрид шанга буруушаалга мэдүү[лээд] зуураа, энэ аашын түлөө зэмэ[...] шүүлые ФРГ-гэй правительс[тво] харюусалгада хабаадуулха, н[...] ушарай саашадаа гарахагүйн т[ула] бүхы шухала хэмжээнүүдые аб[ахыень] бэзэ гэжэ хүлеэнэ.

Хаан Хайле Селассие I гэгшын мэдүүлгэ

АДДИС-АБЕБА, августын 25. (ТАСС). Информациин министерство коммюнике толилоо. Хаан Хайле Селассие I гэгшын Аддис-Абебада бусажа ерээд, хэhэн мэдүүлгын удха энэ коммюнике соо дурсагдаhан байна.

«Эб найрамдалые хүсэдэггүй арадые, ябаhан газартаа хаанашье би хараагүйб»—гэжэ хаан мэдүүлээ.—Энэ эрмэлзэлгын бүгэдэниитын эрмэлзэлгэ байhые хангаар тэмдэглэжэ болохо байна. Гэбэшье гансахан хүсэл эрмэлзэлгэ болон найдабариин ашаар эб найрамдалые хангаха аргагүй байна. Эдэ найдабаринуудай бэелүүлэгд[эхын] тулада тэмсэл хэхэ хэрэгтэй...

Дипломатическа хуулита ха[...] саан гээшэ хани hайн хари[лсаа] холбоо дэмжэхэ хэрэгтэ туhа[...] Гэбэшье эдэ харилсаанууд г[...]нүүдые толгойлогшонорой ха[...] саае ямаршье ушарта hэлгэжэ дахагүй байна.

Зүүн болон баруун хоёр [...]ниие толгойлогшонорой уулза[лга] байhан ушар бүхы дэлхэй дээр[э эб] найрамдал хангаха хэрэгтэ [...]наар нүлөөлхэ гэжэ бидэнэр эт[...]нэбди».

Африкын эрхэ сүлөөдэ эсэргүүгээр Франци[ин] хэжэ байhан үгэсэлгэ буруу hүрэхэл

КАИР, августын 25. (ТАСС). Ази, Африкын оронуудтай hанал нэгэдэлгын соведэй саг үргэлжын секретариат Сахарада Франциин атомна туршалга хэхэ гэжэ хараалжа байhые буруушааhан үргэн ехэ кампани үнгэргэхыень уряалан, Ази, Африкын оронуудай hанал нэгэдэлгын бүхы национальна комитедүүдтэ хандаа. 1959 оной сентябриин долоон «Сахарада ядерна туршалга хэхэ ябадалда эсэргүү тэмсэлэй үдэр» гэжэ соносхогдонхой. Энэ үдэр тус кампани эгээн ехэ хүсэтэй болоод байха зэргэтэй. Сентябриин 7-до Ази, Африкын бүхы оронуудта олон зоной хабаадалгатай митингнүүд, демонстрацинууд хэгдэхэ зэргэтэй. Сахарада ядерна туршалга хэхэ ябадалда эсэргүү тэмсэлэй Каирска съезд мүн лэ энэ үдэр нээгдэхэ юм.

«Франци мүнөө атомна бомбо хэжэ шадаха, тиигээд атомна туршалгын тэhэрэлгые Африкада hаяар хэхэ гэhэн мэдээсэлнүүд Африкын арадуудай, эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай hанаа сэдьхэлыень зобооно» гэжэ саг үргэлжын секретариадай хандалга соо хэлэгдэнэ.

Ядерна зэбсэг туршалгые болюулха тухай хэлсээнэй хэгдэжэ байhан үедэ атомна зэбсэг туршахые Франци hанаашалжа байна гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, саг үргэлжын секретариат иигэжэ мэдүүлнэ: «[Ба]руун Африкада Франциин коло[ниа]лизмын эзэрхэлгые саашадань [...]гаха, тусхайлбал, бэеэ даанхай [бай]далай түлөө эрэлхэг зоригтой [...] алжир арадай хэжэ байhан баа[тар]лиг тэмсэлые дараха зорилгоо[р] Франци Сахарада ядерна турша[лга] хэхэ гэжэ байhые бидэнэр бод[...] үзэнгүй байжа шадахагүйбди.

«Сахарын гобидо атомна бо[мбо] туршажа үзэхэ гэжэ Франциин[...] наашалжа байhанда эсэргүү бу[рууш]аалга Франциин правительс[тво]да мэдүүлхыень, ООН-до, тэрэшэ[лэн] бусад организацинуудта үгэ х[элэ]жэ, энэ аюул зайсуулхын ту[лада] өөhэдынгөө оролдолго зорюулх[ы]е Ази, Африкын бэеэ даанхай [...] гүрэнүүдые толгойлогшонорые [...] Африкын оронуудтай hанал н[эгэ]дэлгын соведэй саг үргэлжын [сек]ретариат уряалhан байна.

Ази, Африкын оронуудай ара[...]дай хамтын ябуулга хээд, дура[...]ригоо мэдүүлээд байхада Ф[ран]циин империалистнууд сухар[...]баатай болохо, Африкын араду[удай] эрхэ сүлөөдэ эсэргүүгээр Франц[иин] хэжэ байhан үгэсэлгэ буруу hү[рэхэл] гэжэ этигэжэ байhанаа саг ү[ргэл]жын секретариат хандалгынгаа [тү]гэсхэлдэ элирхэйлэн мэдүү[лээ].

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ[ЕВ]

ХОРОТО ҮЛЭГДЭЛ

(*Үнэн болоhон ушар*)

Хүдэлмэриин үдэр дүүрэжэ, хүнүүд гэр гэртээ яарана. Нина столойнгоо саана үшөө hууhаар... Ехэл уруу дуруу, байд гээд лэ хүндөөр hанаа алдана. Стол дээрэхи саарhа гуурhаа саашань хэжэ, газаашаа гарана. Огторгой бүрхэг, заа заахан бороо дуhалжа байгаа hэн. Ябаhаар ябатарнь элдэб юумэн hанаандань ороно... Николайтай хамтаржа, айл болоhоноо Нина тобшолон шэбшэнэ. Тэрэ гэhээр табан жэл үнгэрөө ха юм. Мүнөө болоходо нүхэрэйнгөө «Хүхэ мори» зайдалhаар жэл тухай болоhониие, үдэр бүри hогтуу галзуу гэртээ ерэдэгыень hанахадаа досоонь бүришье муу, уйдхартай болоно. Зэрлиг муухай аашаhаань hүүлэй үедэ тэрьедэжэ, басагантайгаа хоюулан хани эхэнэрэйдээ ерэhээр арбаад шахуу хоноо бшуу. Заводой профсоюзай цеховой комитедэй түрүүлэгшэ Николайтай хэдэн дахин хөөрэлдөө hэн.

«Байза, гэртэмни юу боложо байна гээшэб, ошохо хараха хэрэгтэй» гэжэ шиидээд, Нинын газаагаа ерэхэдэнь, гэртэ галшьегүй, хүнэй бии үгышье мэдэхээр бэшэ байба. Түргэхэн үүдэндээ ошожо, гэнтэ татажа нээхэдэнь, урдаhаань бүгшэм агаар, тамхинай утаанай үнэр хамарыень сохибо. Гэртээ орожо, галаа носооходонь, Николай самсагүй, нюсэгөөр, тархияа бажуужархёод, орон дээрээ найгажа hууба. Хүнэй ороhониинешье мэдэнэгүй ха. Эндэ тэндэ папиросой үлөөдэhэн, стол дээрэнь консервын хооhон банка, хилээмэнэй холторхой, тооhо шорой, хэдэн хоног хүнэй гэртэ ороогүй юумэндэл харагдаба. Унанхай стулые hууриндань табиха гээд ошоходонь, архиин шэлэй бисархай хүл доронь харшаганана. Шифоньерэй үүдэн сэлеэтэй, пальто, костюм юумэнүүдынь үгы, хооhон байба.

— Коля, ши иихэдээ яагаабши? —гэжэ нюурыень шэртэн хаража, сошордуугаар Нина асууба. Урдаhаань харюусабагүй. Нюдэниинь булхыжэ, зубхинь улайшаhан, hахал үhэндөө даруулжа, барбайшаhан, нюур шарайнь hаариташаhан янзатай үзэгдэнэ. Һууриhаа бодожо, хүшэлэн, hөөлдэнги хоолойгоор юуншьеб гээд хашхаржархиба. Айhандаа Нина гэдэргээ сухарижа, «ухаань hамуураа... hамуураа!» гэжэ аман соогоо хэлээд, түргэн нүхэдтөө хэлэжэ, Николайе эмнэлгын газарта оруулаа hэн.

Үбшэнэйнгөө нэгэ бага бараг болоходо мэдээ ороhондоо, нюдэеэ арайхан онгойлгожо, Николай уяатай хэбтэhэнээ ойлгобо.

— Бэетнай хайшаа хэбэртэйб?— гээд духадань гараа табяад, сагаан халаадтай хүнэй дэргэдэнь байхые хараба.

«Хаана гээшэбиб? Яахадаа уянда орохо болобобиб?» гэжэ асууха hанаатай байhыень врач таahандал адли, Николайда:

— Таа хүндөөр үбшэлөөт, эмнэлгын газарта хэбтэнэ гээшэт. Һанаагаа бү зоботы, амарагты, хожом хөөрэлдэнэ бэзэбди. Валя уяагынь тайлагты,—гэжэ сестрада хэлээд гаража ябашана.

Уяагыень тайламсаар, Николай өөдөө үндыжэ hуун татаад, дахин хэбтэшэнэ. Байд гээд лэ ухааниинь hамуурна хэбэртэй. Дэмы дэмы үгэ хэлээд абана. Тиигэжэ, хэды үдэр үнгэрhэнэй hүүлээр заахан бараг болобошье, хамаг бэень хүндүүлхэй, досоонь ехээр хорджо, дарьбиганажа байгаа hэн.

— Тэрэшни «найдал багатай» хүн гээшэ, саашаа яаха хүмта, hалаhантнай дээрэ бэшэ гү,—гэжэ сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь, Николай тухай Нинада хэлэдэг байгаа. Теэд Нина Семеновна жэл тухай хэдышье зобобо, тулибашье, Николайгаа заhажа, хуушан түхэлдэнь оруулжа абаха найдамжаа орхёогүй ябаа hэн. Заhаржа болохо бшуу гээд хаа яахан нүхэдтөө хэлэдэг hэн.

...—Танай зүбтнай сохомтой, нүхэрытнай эмшэлхэ тухай бүхы арга хэрэглэхэбди,—гэжэ Нина Семеновнада врач хэлээд, Николайе дуудуулжа, таанар хөөрэлдэгты гээд гарашаба.

Уданшьегүй Николай орожо ерэбэ.

— Сайн, Коля.

— Нина, хүлисэ. Би... би дахин болёоб... хэшээ, хайрала...,—гэжэ Николай сорхирно.

«Хөөрэлдэхэдөө шангашаг байха хэрэгтэй» гэhэн врачын үгые hанахадаа, Нина бэеэ барид гээд, Николайда хандана:

— Николай, бодомжотойхон боло. Нюдэнэйш нёлбоhон туhалхагүй! Бодожо үзэ. Өөрыгөө зобоохош, хүниие зобоохош. Эмшэлүүл.

—Эмшэлүүлхэб, ямаршье эмнэлгэ хэг. Тэрэ жэрхэштэй юумые дахин амандаа заахашье абахагүйб, —гэжэ Нинын гарыень сээжэдээ барижа, Николай зэмээ мэдэрнэ.

Тиигэжэ байтарнь врач орожо ерэнэ.

— Яагаабта, Неверов?! Эрэ хүн зоримгой, эрид, сэдьхэл хатуутай байха ёhотой. Архи тамхинай hайн юумэнь үгы ха юм. Гэртэхин тухайгаа бодогты. Бэеэ бариха, эмшэлүүлхэ хэрэгтэй,—гэжэ Николайда врач хэлэжэ эхилнэ. Саашань архи тамхин хүндэ хоро хүргэдэг, архида ороhон хүн гэр бүлынхидөө, үхибүүдээ хэды зобооно, туляана гээшэб, зоной дунда хүндэгүй, шоодбори, муу «хүхэ мори» зайдалагша нэрэтэй гэжэ байжа хэлэнэ.

Врачын үгые Николай ехэ зүбшөөжэ, hанаа алдаад абана. Хөөрэлдөөнэй дүүрэhэнэй hүүлээр Николай гаража, палатадаа ошоно.

Тэрэ гэhээр Николай hара хахад шахуу бэеэ эмшэлүүлээд, гэртээ бусажа, заводто хуушан ажалдаа хүдэлжэ эхилээ бэлэй. Мүнөө хүдэлhөөр хахад жэлhээ үлүүтэй болоо. Үдэрэйнгөө даабариие ходо дүүргэдэг, заримдаа Николай Николаевич хоёр нормо дүүргэнэ гэжэ цехтэ хамта хүдэлдэг нүхэдынь хөөрэнэ.

Зунай ааяма халуун үдэр бэлэй. Һаран орожо, хадын саана хорголжо байбашье, hэбшээгүй, бүгшэм байгаа hэн. Николай үглөөнэй басагантайгаа хоюулан амаралтын парк соохи хүүгэдэй наададаг талмай дээгүүр ябажа ерээд, данса cooho саарhа гаргаад, стол дээрээ дэлгэбэ. Тэндэнь станогто шэнэ оньhо ухаалан зохёожо байhан зураг аржына. Тиигэжэ тэрэ зураг дээрээ нилээд hуужа, ханада үлгөөтэй час хараад, хэжэ байhан юумэеэ орхижо, хажуу тээхэнэнь диван дээрэ номой зураг хаража hууhан басагаяа тэбэрижэ, үндөөд, Нинатэйгээ кинодо ошожо харахаар түхеэрбэ.

Геннадий Сибиряк.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам редактора—32-74, отв. секретаря—27-37. отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01127. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 504